"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

VAPAUS

Järjestymättömien järjestäminen on tärkein tehtävämme

No. 192 — 1928 | Federated Pressin jäsen | Torstaina, syyskuun 6 p:nä—Thur., Sept. 6 | Member The Federated Press | XII Vuosik. — Vol. XII

Taantumuksellisten valta Englannin ammatill. liikkeessä

BYROKRAATTISET UNIOHERRAT ISÄNNÖIVÄT SWANSEAN KONGRESSISSA; PUNAISET HÄÄDETTY JA KONGRESSI MUODOSTETTU TYÖVÄEN PARJAAMISORGIAKSI

SWANSEA, Wales, syysk. 5. — Porvarilehdistö ulvoo ilosta sen johdosta, että kapitalistien kätyrit, ammattijärjestön taantumukselliset johtoherrat, olivat ryhtyneet täällä pidettävässä Englannin ammattijärjestön 60-vuotiskongressissa päättäviin toimenpiteisiin kommunistisen aineksen kitkemiseksi Englannin ammatillisesta liikkeestä.

Tänne kokoontunut kongressi muodostui mitä häikäilemättömimmäksi vallankaappaukseksi unioiden porvarillisen ja sos.dem. johdon taholta. Kaikki vasemmistolaisuudesta vähänkin epäiltyt edustajat estettiin pääsemästä kongressiin. Niinpä vanha työväenliik. taistelija Tom Mann käännytettiin pois ovelta ja pääsi seuraamaan kongressia ainoastaan parvekkeelta. Toinen tunnettu vasemmistolainen johtaja Pollitt niinikään karkoitettiin kongressista, mutta pääsi sen jälkeen sisälle vain sanomalehtimiesoikeudella.

Laillinen edustajaoikeus ja valtakirjat eivät merkinneet mitään ammattiunioliikkeen johtajasakille, joka pelastaakseen johtajapaikkansa tyytymättömien jäsenjoukkojen yli, oli valmis miten halveksittavaan petokseen ja rikokseen tahansa.

Jäsenistön tyytymättömyys puhkeaa mielenosotuksiin

"Pitäkää punaiset ulkona ja päästäkää kaikki muut sisään", oli kongressin johtajiston tunnuslause eilen pidetyssä kongressin istunnossa, joka alkoi työttömien kaivosmiesten ja unioiden jäsenistön valtavalla mielenosoituksella kongressin istuntosalin edustalla. Työttömien kaivosmiesten punainen armeija kokoontuu eri paikoista Etelä-Walesista Swanseahin painostaakseen unioiden johtoherroja radikaalisilla vaatimuksillaan työttömyyskysymyksessä y.m., ja joille nuo herrasmiehet ovat kuuroja, yrittäen tukehduttaa joukkojen huudot, olemalla tapaamatta heidän lähetystöjään ja pitämällä kokouksensa poliisinyrkkien suojeluksen alaisina, jotta joukkojen ääni ei vain millään tavalla pääsisi kongressissa kuuluviin.

Herrat kauhistuvat marxilaisuutta

Rautatieläisten ja Etelä-Walesin kaivosmiesten eräät jäsenet olivat tehneet kongressille lahjoituksen, luovuttamalla sille Lontoossa sijaitsevan Labor College-opiston sillä ainoalla ehdolla, että ammattijärjestön neuvosto ylläpitää opistossa yhtenä opetusaineena marxilaisen taloustieteen ja historian opetuksia, ja turvaa siten marxilaisen järjestelmän tunnetuksi tekemisen. Kongressin herrat hylkäsivät tarjouksen ja Marxin opit.

Kiinan taistelujen kehittyminen

Kapinoivalla Tsang Tsung Tsangilla on käytettävänään 100,000:n miehen armeija

PEKING, syysk., 4. — Sitten kun Chefoo joutui nyttemmin toisen kerran kansallisten haltuun ja kansalliset jatkavat hyökkäystään n.k. pohjoisen armeijan jäännöksiä vastaan, joka pitää hallussaan aluetta Kiinan muurin ja Tientsinin välillä, on tilanne jälleen kehittymässä uusia vaiheita kohti.

Japanin uhkavaatimuksen johdosta eivät Tsang Tsung Tsangin ja Tsujupun joukot voi peräytyä Mantshuriaan. Nämä armeijat supistuivat 80,000:teen mieheen, mutta myöhemmin lisäytyivät taasen 100,000:teen sen johdosta, että kansallisten puolelle menneitä joukkoja, on palannut takaisin, koska kansalliset eivät maksaneet heille takapajulla olevia palkkoja.

Kuten muistetaan, kieltäytyi Tsang Tsung Tsang noudattamasta Mantshurian kuvernöörin, Tsang Hsiuliangin, kehoitusta riisua armeijansa aseista. Mainittu armeija päinvastoin ryhtyi kervaltauksiin kansallisia vastaan. Kerrotaan, että tämä pohjoisten armeijain vanha kaarti suunnittelisi vallankaappauksen toimittamista Mantshuriassa. Samcin kerrotaan, että Jen Hsi-shan olisi lähettänyt edustajia Mukdeniin neuvottelemaan Shansin ja Mantshurian välisen liiton aikaansaamisesta Fengjusiangia vastaan.

Sotalaivaston mieslukua lisätään

OTTAWA, syysk. 6. — Tähän mennessä on Canadan sotalaivaston vakinainen miesluku ollut 550 päätä, mutta se on nyttemmin korotettu hallinnollisella määräyksellä 710 mieheen, sillä Canada tulee piakkoin saamaan kaksi uutta hävittäjäalusta, joiden miehistö käsittää vähintäin 150 miestä kumpaankin erikseen.

Canadan sotalaivaston tähänastiset kaksi hävittäjää, "Champlain" ja "Vancouver" ovat tarvinneet 90 miestä kumpikin.

Sotalaivaston vakinaisen miehistön lisäsi ilmotetaan olevan reservissä ja valmiina tarvittaessa astumaan palvelukseen, kaikkiaan noin 1,500 miestä.

Canadalaistenkin pääsy rajotetaan Yhdysvaltoihin

SAMOIN KAIKKIEN ETELÄPUOLELLA YHDYSVALTOJA SIJAITSEVISTA MAISTA

OTTAWA, syysk. 6. — Vaikka Yhdysvallat panisivat käytäntöön canadalaisiinkin nähden siirtolaisuuden rajoittamisen vissiin lukumäärään vuosittain, niin ei se herättäisi täällä mitään mielenkarvautta, sillä Yhdysvaltain hallituksen taholta on jo etukäteen tiedusteltu Canadan hallituksen suhtautumista moiseen toimenpiteeseen. Vastauksena on ollut, että siirtolaisuuden rajottaminen Canadasta, samoinkuin muistakin maista on puhtaasti Yhdysvaltain sisäinen asia, johon Canadan hallitus ei halua puuttua.

Yhdysvaltain kongressin siirtolaisuuskomitean puheenjohtaja Albert Johnson onkin tänne saapuneen tiedon mukaan valmistanut kongressille esityksen siirtolaisuuden rajoittamisesta kaikista etelä-, keski- ja pohjois-Amerikan maista. Ehdotuksen mukaan tulisi siirtolaisuus rajoitettavaksi mainituista maista siihen lukumäärään kuin Yhdysvaltain asukkaita edellisenä vuotena on siirtynyt kuhunkin maahan. Jos esimerkiksi yhdysvaltalaisia olisi tämän vuoden kuluessa siirtynyt 100,000 henkeä Canadaan, niin seuraavana vuonna rajoitettaisiin Canadasta Yhdysvaltoihin siirtyvien lukumäärä myöskin sataantuhanteen henkeen. Yhdysvallat haluaisivat pysyä nähtävästikin omillaan.

Täällä uskotaan, että lähestyvillä vaaleilla on osuus nyt vireille pannussa canadalaisten siirtolaisuuden rajottamista koskevassa asiassa, vaikkakin toisaalta tiedetään asian olleen jo pitemmän aikaa valmistelun ja harkinnan alaisena.

Turkin uudenaikaistuminen

Kemal Pasha heittänyt koranin halveksien nurkkaan

KONSTANTINOPOLI, syysk. 5. — Maailman sodan jälkeen on Turkissa tapahtunut jonkinlainen voimakas kansallinen nousu, joka on suuresti lujittanut Turkin valtiomahdin ja kansallisen porvariston valtaa. Tämän kansallisen nousun yhteydessä on maassa esiintynyt uudistusvirtaus, joka on tähdännyt kehitystä ehkäiseviä vanhoja laitoksia ja tapoja vastaan. Mainitun uudistusliikkeen johdossa on ollut Turkin nykyinen diktaattori Kemal Pasha.

Kehityksen tuloksena on ollut haaremijärjestelmän osittainen hävittäminen, uskonnollisten tapojen, kuten hunnun, poistaminen naisilta y.m. europalaistumisen ilmiöitä.

Äskettäin antoi Kemal hallinnollisen määräyksen, joka vanhoillisten ainesten mielestä loukkasi uskonnollisten kastien perittyjä etuoikeuksia. "Asiantuntijaksi" parlamenttiin oli kutsuttu muhamettilainen ylipappi tulkitsemaan, mitä korani, muhamettilaisten "pyhä" kirja sanoo, puheenaolevasta asiasta. Papin saapuessa parlamenttiin nousivat edustajat kunnioituksesta seisoalleen. Vain Kemal ja hänen läheisimmät ystävänsä pysyivät tuoleissaan. Sitten kun pappi oli sanonut sanottavansa, pyysi Kemal saada katsoa kirjaa. Kirja kädessään kääntyi hän edustajien puoleen sanoen: "Tämä on korani, pyhä kirja. Minä sanon teille, että se on vanhanaikainen, eikä palvele meidän ajan tarpeita. Osoittaakseni kunnioitukseni puutetta korania kohtaan, haluan että katsotte, mitä nyt teen". Samalla hän heitti kirjan istuntosalin kaukaisimpaan nurkkaan, mistä pappi sen kokosi ja poistui sitten kiireesti.

Lentomatkalla Tyynenmeren rannikolle

LÄHTENYT OTTAWASTA JA TOIVOO PÄÄSEVÄNSÄ PERILLE, LASKEUTUMALLA VÄLILLÄ AINOASTAAN KERRAN

OTTAWA, syysk. 6. — Eilen aamulla lähti täältä kello seitsemän tienoissa hallituksen siviili-ilmailutoimiston osaston lentoupseeri, laivueen johtaja A. E. Godfrey, lentomatkalle Tyynenmeren rannikolle, jonka hän toivoo saavuttavansa laskeutumalla veteen ainoastaan yhden kerran matkan varrella. Matkalla on mukana mekaanikkona lentokersantti Graham. Matkaan on otettu säkillinen Vancouveriin osotettua postia ja 400 gallonaa gasoliinia.

Lähtö tapahtui suotuisien sääsuhteiden vallitessa ja sääennustukset antavat syytä toivoa, että edullinen sää vallitsee ainakin aavikolle saakka. Lentäjien tarkotuksena ei ole taistella vaikeita ilmoja vastaan, sillä yritys ei ole personallinen yltiöpäinen urheiluyritys, vaan on tarkotuksena käytännöllisesti kokeilla ilmailureitin käytännöllisyyttä, vesistöjä seuraten, poikki mantereen.

Päästyään perille Vancouveriin on Godfreylla määräys ottaa matkaan kaksi hallituksen ilmailuvirkailijaa ja lähteä noin kuuden tuhannen mailin pituiselle matkalle tarkastamaan hallituksen ilmailuasemia Canadan pohjoisosissa.

Saapunut lähelle Winnipegiä

Winnipeg, syysk. 6. — Viime yönä saapui Lac du Bonnetin lentoasemalle, joka sijaitsee noin 80 mailin etäisyydessä koilliseen täältä, eilen aamulla Ottawasta lähtenyt Godfrey lentokoneineen.

Noin 1,400 mailin lento oli sujunut erikoisitta vastuksitta, vaikka voimakas vastatuuli oli hidastanut kulkua.

28 miljoonaa dollaria annettanee lahjaksi vesivoimaoikeuksina

OTTAWA, syysk. 6. — Winnipeg-joessa sijaitsevat Seven Sisters putoukset ovat voiman tuottamisessa noin 28 miljoonan dollarin arvoiset. Niistä on Manitobassa käyty pitkän aikaa taistelua, sillä yksityiset voimakapitalistit haluaisivat ne haltuunsa ja toisaalta maakunnan väestö haluaisi pidättää nämä arvokkaat voimalähteet maakunnallista voimalaitosta varten. Maakuntahallitus oli aikasemmin kannattamassa niiden yhteiskunnan haltuun jättämistä, mutta myöhemmin jostain salaperäisestä syystä muutti yht'äkkiä mielipiteensä ja ryhtyi kaikella tarmollaan ajamaan putouksien käyttöoikeuden luovuttamista Winnipeg Electric Companylle, jonka takana nähdään canadalaisen ja kansainvälisen vesi-sähkövoimatrustin ja Canadan finanssikuninkaan Sir Herbert Holtin kädet.

Manitoban pääministeri Bracken on tämän asian ratkaisemista varten majaillut useampaan kertaan pitkät ajat Ottawassa "neuvottelemassa" asiasta, sillä hän haluaa välttämättä saada asian ratkaistuksi ennen Manitoban lainlaatijakunnan kokoontumista, jonka arvostelua ja vaikutusta asiassa hän pelkää.

Asian ratkaiseminen tulenee tapahtumaan tulevana lauantaina pidettävässä kabinetin kokouksessa, sillä asia pidetään täällä ratkaistuna, yksityisseikoista olisi vaan siihen mennessä sovittava. Kun liittohallituksen pääministerikin on poissa maasta, niin olisi asia ratkaistava sillä aikaa, jotta hänen sormensa pysyisivät kansan silmissä asiasta puhtaina.

Kapitalistit ja voimaparoonit "vaikuttavat" hallitukseen

Useat porvarilliset sanomalehdet kirjottavat asiasta puolustaen maakunnan oikeuksia voimalähteisiin ja viittailevat, että maakuntahallitus samoin kuin liittohallituskin ovat "ryövärimäisten voimaparoonien ja menneen sukupolven huonomaineisten poliittisten anastajien vaikutuksen alaisina." He sanovat peitetysti, että jos asia ratkeaa yksityisten eduksi yhteiskunnan etuja vastaan, niin on se todistuksena Canadassa vanhastaan harjotetusta hallitusherrojen lahjomisen jatkumisesta kansan ja valtion omaisuuden luovuttamiseksi yksityisten kapitalistien ja keinottelijain haltuun.

84 pros. työttömänä englantilaisessa kaivosseudussa

Säännöllinen työttömyys ollut viimeisinä seitsemänä vuotena yli miljoonan henkeä käsittävä

TIMMINS, ONT., syysk. 5. — Täällä retkeilyllä ollut brittiläisten parlamentaarikkojen seurue, johon kuului, muun muassa muutamia työväenpuolueen edustajia parlamentissa, on ollut Hollinger-kaivantoyhtiön tarjoomissa kemuissa.

Niiden aikana pitämässään puheessa kuvasi walesilainen kaivostyöläisten edustaja George H. Hull Englannissa pitkän ajan vallinnutta kroonillista työttömyyttä, sanoen sitten vuoden 1921 olleen säännöllisesti yli miljoonan työläistä aina työttömänä. Nykyään nousee työttömien lukumäärä yli 1,300,000 hengen. Omassa valitsijapiirissään sanoi Hull olevan noin 50 prosenttia työttöminä ja läheisessä kaivosseudussa on 84 prosenttia työläisistä työttöminä.

Näiden työläisten joukosta yritetään vetää siirtolaisia Canadaankin, sillä täällä ei ole kapitalistien mielestä tarpeeksi teollisuuden vara-armeijaa.

Suuri paperi- ja puumassatehdas rakennetaan New Brunswickiin

Rakennustöihin, tuhannen miestä — Kustannukset viisitoista miljoonaa

MONTREAL, syysk. 6. — International Paper Company on antanut täkäläiselle Domill Construction Companylle urakan suurten paperi- ja puumassatehtaiden rakentamiseksi Dalhousie'n, New Brunswickin maakuntaan. Tämän vuoden kuluessa ilmotetaan rakennettavan sementtiperustukset ja kaikkien laitosten edellytetään olevan valmiina keväällä 1930. Kustannukset arvioidaan nousevan noin viiteentoista miljoonaan dollariin ja työläisiä ilmotetaan rakennustöissä tarvittavan tuhatkunta.

Tehtaat tulisivat tuottamaan etupäässä sanomalehtipaperia, jonka tuotanto tulee olemaan noin 500 tonnia päivässä, mutta voidaan korottaa tarpeen vaatiessa lisäkoneiden asettamisen kautta noin 750 tonniin. Lisäksi tulee puumassa- ja sulfiittitehdas sekä sähkövoimalaitos.

Rakennustöiden ilmotetaan jo alkaneen.

Autojen valmistaminen Canadassa

Autojen tuotanto noussut huimaavasti heinäkuun aikana

OTTAWA, syysk. 6. — Heinäkuun loppuun mennessä oli Canadassa valmistettu vuoden kuluessa 150,214 autoa edellisen vuoden vastaavan ajan 137,795 autoa käsittänyttä tuotantoa vastaan.

Mainittuna aikana valmistettujen autojen myyntiarvo tehtailla, oli tänä vuonna 97,503,690 dollaria viime vuoden vastaavan ajan 87,975,775 dollaria vastaan.

Viime heinäkuussa valmistettiin kaikkiaan 25,226 autoa, arvoltaan 14,399,432 dollaria, viime vuoden heinäkuun tuotannon ollessa 10,987 vaunua arvoltaan 7,031,869 dollaria.

Vuoden alkupuoliskon aikana oli siis huomattavissa suurta nousua autoteollisuudessa, mikä saavutti huippunsa heinäkuussa, jolloin tuotanto enemmän kuin kaksinkertastui edellisen vuoden tuotantoon verrattuna.

Vuoden seitsemän ensimäisen kuukauden aikana tuotiin maahan yhteensä 34,145 autoa, jota vastaan maasta vietiin 34,808 autoa.

40 milj. dollaria vuodessa sotainvaliideille

Yli 180,000 huollettavaa on hallituksen avustusluetteloissa vielä

OTTAWA, syysk. 6. — Viime maaliskuun lopussa maksoi hallitus eläkeavustusta kaikkiaan 70,610 sotainvaliidille tai heistä riippuvaisuussuhteessa olleelle henkilölle. Huollettavien tai heistä riippuvaisuussuhteessa olleiden lukumäärä huomioon otettuna nousi eläkeavustuksesta nauttivien henkilöiden lukumäärä kaikkiaan 181,720 henkeen.

Eläkeavustuksen saajista asuu 7,559 Suurbritanniassa ja 7,041 Yhdysvalloissa. Eläkkeisiin, sairaalassa olevien hoitamiseen, ynnä muihin sotainvaliidien avustamisesta aiheutuviin menoihin kuluu vuodessa yli 40,000,000 dollaria.

Avustusta nauttivien keskimääräinen ikä on noin 41 vuotta.

Verohuojennukset on poistettava kaivosyhtiöiltä

SUURIA VOITTOJA TUOTTAVAT KULTAKAIVANNOT SAAVAT VEROHUOJENNUKSIA, JOTEN KUNNALLISVEROT JOUTUVAT TYÖLÄISTEN MAKSETTAVIKSI

TORONTO, syysk. 6. — Täällä pidetyssä Ontarion kunnallisyhdistyksen kokouksessa on Tisdalen kunnanvanhin Charles W. Gallagher paljastanut, miten pohjois-Ontarion alueella sijaitsevat kultakaivannot pääsevät erittäin huokealla kunnallisverojen maksussa, joiden suorittaminen lankee etupäässä palkkatyöläisten rasitukseksi.

Suuret satumaisia voittoja ansaitsevat kaivosyhtiöt ovat vapautetut huomattavassa määrin kunnallisveroista siten, että niiden omaisuudesta on suurin osa vapautettu verollepanosta ja sekin osa, mistä veroa joudutaan maksamaan pääsee huomattavasti vähemmällä kuin muut liikeyritykset. Kun näistä verotusasioista on voimassa erikoinen maakunnallinen laki, niin tullaan niiden muuttamisesta edullisemmiksi kunnallishallinnoille, tekemään esitys tulevan talven istuntokaudella lainlaatijakunnassa.

"Kaivosyhtiöt pelastuvat verotuksesta työläistensä kustannuksella", sanoi Gallagher ja lisäsi, että "jos jaloillaan olevia ja suuria voitto-osinkoja jakavia kaivosyhtiöitä on välttämätön avustaa erikoisesti, niin sitä ei pitäisi tehdä kunnallishallintojen kustannuksella, joiden tulot eivät riitä vaikeissa uudisasutusoloissa toimien välttämättömiin koulumenoihinkaan."

Kansainliiton kokous Genevessä

Hyökkäämättömyyssopimukset ja alkoholikysymys keskusteltavana

GENEVE, syysk. 5. — Ruotsin ulkoministerin Undenin lausunnon mukaan olisi kansainliitto valmis rajoittamaan keskustelunsa sovittelu-, välitys- ja hyökkäämättömyyssopimusluonnosten laatimiseen, jättäen sodankieltosopimuksen huolehtimaan itsestään.

Suomen ulkoministeri Procope, joka neuvoston puolesta avasi kansainliiton kokouksen, tulkitsi imperialistivaltojen pyyteet varoittamalla, että kansainliiton on käsiteltävä "varovaisesti" sodankieltokysymystä. Kelloggin puhaltama saippuakupla voisi näet helposti särkyä. Puheiden pito onkin ollut verrattain rajoitettua sanotussa asiassa.

Kokouksen keskinäiset kiistelyt tulevat myöskin keskittymään kysymykseen, onko Espanjalle puolittain pysyväinen paikka kansainliiton neuvostossa aikaisempien sovittelujen mukaisesti? Pienemmät valtiot eivät tunnu olevan halukkaita kannattamaan Espanjaa. Samoin Skandinavian valtioiden esitys kansainvälisen konventsionin kutsumiseksi pohtimaan alkoholin salakuljetuksen yhteydessä olevia asioita, on aiheuttanut keskustelua. Ruotsi, Suomi, Tanska, Viro ja Latvia ovat tehneet sopimuksia väkijuomain salakuljetuksen rajoittamiseksi, ja haluavat, että näitä sopimuksia laajennettaisiin muita maita käsittäviksi.

Estääkseen alkoholikysymyksen yhteiskunn. puolen joutumista keskustelun alaiseksi, päätti kokous kuitenkin lykätä koko kysymyksen teknillisen komissionin käsiteltäväksi, joka pohtii asiaa vain taloudellisilta ja liikennenäkökulmilta. Mitään käytännöllisesti hyödyllisiä tuloksia ei tämän enemmän kuin muidenkaan kokouksessa käsiteltävien asiain suhteen ole odotettavissa.

Jugoslavia ei tunnusta Albanian "kuningaskuntaa"

BELGRAD, syysk. 5. — Jugoslavian hallituksen pääministeri Korosets on ilmoittanut, että Jugoslavia tulee tunnustamaan Albanian monarkian vasta sitten, jos Englanti ja Ranska tunnustavat sen. Ulkoministeri Marinkovic selitti, ettei Jugoslavia tule koskaan hyväksymään sitä, että Albanian diktaattori Ahmed Zogu ottaa itsellensä kuninkaallisen arvonimen. Molempien valtioiden välit ovat olleet kärjistyneet jo pitemmän ajan.

Rautatielakon uhka Yhdysvaltain radoilla

CHICAGO, Ill., syysk. 5. — Neuvotteluja rautatieläisten union johtajien ja rautatieyhtiöiden edustajain välillä palkkariitaa koskevassa kysymyksessä on ollut käynnissä ja joku päivä takaperin ilmoitettiin, että union johtajat olisivat hyväksyneet liittovaltion välityslautakunnan ehdotuksen.

Varmuutta siitä, voidaanko selkkaus sovittaa ilman lakkotaistelua, ei ole sillä ei ole vielä tunnettu, mille kannalle 70,000 junailijaa ja konduktööriä asettuvat. Miehet olivat vaatineet 10—18% palkanlisäystä rautatieyhtiöiden ollessa valmiita myöntämään vain 6½—7½% koroituksen. Tämän tarjouksen ovat työläiset hylänneet. Union johtajat koettavat tehdä kaikkensa jarruttaakseen lakon syntymistä.

Jääkarhukilpailu on jäänyt kesken Vesi oli kylmää

AMMATTIUIMARIEN KILPAILU ON KYLMÄN VEDEN TAKIA EPÄONNISTUNUT TÄYDELLISESTI

TORONTO, syysk. 6. — Täällä eilen alkaneet Wrigleyn marathonuintikilpailut 25,000 dollarin ensimäisestä ja pienemmistä muista palkinnoista epäonnistuivat täydellisesti veden kylmyyden takia.

Kilpailuihin oli ilmoittautunut kaikkiaan 373 uimaria, joista kilpailun edellisenä päivänä toimitetussa tarkastuksessa hyväksyttiin osanottajiksi 256, joiden joukossa oli nimistä päättäen ainakin viisi suomalaista, Sulo Kalpa Torontosta; Vilho Rantala Whitefishistä; Kristian Böckerman, Matti Hämäläinen ja Kaarlo Juhani Kononen Suomesta.

Kylmän ilman ja veden takia ei kilpailuun lähtijöitä ollut eilen täyttä kahtasataa. Niistä oli ainoastaan yksi nainen.

Jonkun aikaa uituaan olivat useat uimarit pakotetut veden kylmyyden takia luopumaan 25,000 dollarin tavoittelemisesta. Kahden tunnin kuluttua oli huomattavin osa jo luopunut kilpailusta ja 44 uimaria makasi sairaalassa.

Seitsemän tunnin kuluttua kilpailun alkamisesta, siis kello kuusi illalla, oli jälellä ainoastaan kaksi kilpailijaa, kilpailun viimevuotinen voittaja saksalainen Ernst Vierkotter ja ranskalainen Georges Michel. Kaikki muut kilpailuun lähteneet olivat joko itse luopuneet tai olivat kilpailutoimitsijain alotteesta nostetut pois vedestä. Kello 6.40 nostettiin Vierkotterkin ylös vedestä, joten jälellä ei ollut muita kilpailijoita, kuin ranskalainen. Hänkin oli jonkun aikaa uintia jatkettuaan pakotettu luopumaan kilpailusta.

Torontolaisten suosikki George Young oli tänä vuonna, samoinkuin edellisenäkin, pakotettu keskeyttämään kilpailun uituaan noin neljän tunnin ajan.

Koko uintikilpailuhomma muodostui raa'aksi ja täysin ammattilaismaiseksi puuhaksi, missä varmaankin moni kilpailija pilasi terveytensä rahan himossa.

Kilpailua seuranneiden lukumäärän sanotaan nousseen yhteen aikaan noin 150,000 henkeen.

11 ihmistä tapettu Kharapurissa

Poliisi taasen toimeenpannut verilöylyn

KALKUTTA, Intia, syysk. 5. — Yksitoista ihmistä surmaantui ja 34 haavoittui kun poliisi ampui hindujen ja muhamettilaisten kokoukseen Kharapurissa. Mitään lisälevottomuuksia ei tapahtunut enään maanantaina tai eilen. Kapitalistilehdistö väittää, että levottomuudet olisivat kommunistista alkuperää. Heinäk. 1 p:n jälkeen v. 1926 on 149 henkilöä saanut surmansa ja 1,345 loukkaantunut vallassaolijain toimeenpanemissa kommunistivainoissa ja levottomuuksissa Intiassa.

Hirmumyrsky raivonnut Etelä-Venäjällä

MOSKOVA, syysk. 4. — Seitsemän ihmistä kuoli Sevastopolissa juuri riehuneessa rajumyrskyssä, joka teki tuhoa kaikkialla koko Krimin niemimaalla. Monin paikoin viini ja kasvitarhat joutuivat tulvien valtaan, karjan hukkuessa. Rautatieyhteys Simferopolin ja Sevastopolin välillä on katkennut.

Poliisirötökset pesty puhtaiksi Vancouverissa

SYYTETTYINÄ OLLEET PIDETÄÄN EDELLEEN POLIISILAITOKSEN PALVELUKSESSA

VANCOUVER, B. C., syysk. 5. — Täällä pidetyssä kaupungin poliisikomissionerien lautakunnan kokouksessa on päätetty pitää edelleenkin poliisilaitoksen palveluksessa syytettyinä olleet poliisipäällikkö Long ja kersantti McLaughlin. Sen johdosta, että heitä vastaan nostettiin syytteitä lahjusten vastaanotosta, ottivat he virkavapautta tutkimusten suorittamisen ajaksi.

Suoritetuissa kuulusteluissa esitettiin todisteita, että kaupungin pormestari, poliisipääl. Long ja kersantti McLaughlin olivat sekaantuneet kaupungin porttolain ja peliluolain omistajain kanssa yhteisiin hommiin, jopa saaneet heidän taholtaan lahjuksiakin. Edelleen todistettiin poliisivirkailijain lieventäneen näiden paheidenpesien harjoittajia vastaan nostettuja syytteitä ja toimineen niin, että asiaa tutkinut komissioneri Lennie sanoi poliisilaitoksen turmeltuneen sen johdosta.

Tutkimuksia johtaneen komissioneri Lennien selostuksessa kuitenkin mainittiin, että poliisivirkailijoita vastaan esitettyjä todistuksia ei voida pitää täysiarvoisina ja että mitään rikollista ei voida todistaa tapahtuneen.

Siitä huolimatta, että lukuisien järjestöjen edustajat vaativat mainittujen poliisivirkailijain erottamista, päätti poliisikomissionerit pestä heidät puhtaaksi ja pitää edelleen laitoksen palveluksessa.

Mielenkiintoista asian päättämisessä oli se, että puhtaaksipesua oli toimittamassa pormestari Taylor, joka oli itse ollut syytettyjen penkillä.

Illinoisin kaivosmiehet taipuvat palkanalennukseen

Hyväksytty sopimus nojautuu 6 dollarin päiväpalkkaan

CHICAGO, Ill, syysk. 4. — Toisen kerran Illinoisin hiilikaivosteollisuudessa ovat työläiset olleet pakoitettuja yleiseen palkanalennukseen. Kaivosmiesten liiton johdon tekemän petoksen johdosta olivat työläiset pakoitetut peräytymään v. 1923 vahvistetusta Jacksonvillen palkkasopimuksesta, joka takasi $7 ja $7.50 päiväpalkkoja ja parisen vuotta kestäneiden taistelujen tuloksena on union johdon ja työnantajien yhdessä värkkäämä sopimus, joka takaa vain $6:n päiväpalkan, ja muutenkin huononnettuja työehtoja.

Kapitalistilehdet ovat tyytyväisiä kaivosherrojen voiton johdosta ja työnantajat selittävät, että 20,000 kaivosmiestä 80,000:sta voidaan ottaa työhön valtiossa oleviin pehmeänhiilen kaivoksiin uuden sopimuksen mukaisesti niin pian kun kaivoksia saadaan käyntiin.

Arvellaan että työläisten taistelun häviäminen Illinoisissa tulee vaikuttamaan käynnissä oleviin taisteluihin Indianassa, Iowassa ja Pennsylvaniassa.

Yleiscanadalaisen työväenliiton edustajakokous

TORONTO, syysk. 6. — Täällä pidetään ensi maanantaina alkaen Yleiscanadalaisen työväenliiton — All-Canadian Congress of Labour — vuotuinen edustajakokous, johon odotetaan saapuvan runsaasti edustajia siihen kuuluvista ammattiliitoista ja niiden paikallisista osastoista.

Samoihin aikoihin pidetään täällä myöskin Canadan ammattijärjestön — Trades and Labour Congress of Canadan — vuotuinen edustajakokous. Edelliseen ammatillisen työväenliikkeen keskusjärjestöön kuuluvat ne canadalaiset ammattiliitot, jotka pyrkivät vapautumaan taantumuksellisesta amerikkalaisesta herruudesta, mikä vallitsee viimeksi mainitussa ammattijärjestössä.

UUSI MAAILMANENNÄTYS NAISTEN 100 JAARDIN MATKALLA

Chicago, Ill. — Betty Robinson, 17-vuot. olympialaisennätyksen omistaja, juoksi täällä maanantaina uuden maailmanennätyksen 100 jaardin naisten juoksussa. Hänen aikansa oli 11 sekuntia, mikä on neljäkymmenesosa sekuntia alempi, kuin ent. ennätys. Tulosta ei kuitenkaan tulla pitämään virallisena ennätyksenä, sillä hän juoksi ilman kilpailijaa ja tuulen ollessa selän takana.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ontario, kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä.

TOIMITTAJAT:
A. VAARA. B. A. TENHUNEN. H. SULA. R. PEHKONEN.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.

ILMOTUSHINNAT VAPAUDESSA:
Naimailmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoonmenoilmotukset 50c. palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c. kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c. lisämaksu kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaantiedot ja osoteilmotukset 50c. kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmotusagenttuurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmotushinta etukäteen. — Tilauksia, joita ei seuraa raha, ei tulla lähettämään, paitsi asiamiesten, joilla on takaukset.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulkomaille: 1 vk. $6.00 6 kk. $3.50, 3 kk. $2.00 ja 1 kk. $1.00.

Lehteen aiotut ilmotukset pitää olla konttorissa kello 4 ip. ilmestymispäivän edellisenä arkipäivänä.
Vapauden toimitus: Liberty Building, 33 Lorne Street. Puhelin 536W.
Vapauden konttori: Liberty Building, 33 Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

General advertising rates 75c. per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Jos ette milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjottakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä: J. V. KANNASTO, liikkeenhoitaja.

Britanniasta tuodut elonkorjaajat ja kommunistinen puolue

Tämän lehden palstoilla on jo aikaisemmin kerrottu, että Suurbritannia koettaa lieventää työttömyysprobleemiaan lähettämällä työttömiä kaivosmiehiä tänne Canadaan "elonkorjuutöihin"; että farmarit Canadan suurilla aroilla ovat tarjonneet yhtä dollaria korvaukseksi päivän työstä näille Britannian kaivosseuduilta saapuneille elonkorjaajille; että muuan heistä on tehnyt itsemurhan uusiin olosuhteisiin jouduttuaan; ja että useat heistä ovat päättäneet kävellä Winnipegistä valtamerisatamaan, Montrealiin. Niinikään olemme kertonut, että Canadan kommunistinen puolue ei pyri rajottamaan työläisten siirtymistä yhdestä maasta toiseen, vaan päinvastoin vaatii esteetöntä maasta toiseen siirtymisoikeutta. Kommunistinen puolue kuitenkin vastusti brittiläisten kaivosmiesten tänne haalimista elonkorjuutöihin, koska täällä on entuudestaan aivan riittämään asti työvoimaa elonkorjuun suorittamiseksi. Kun kuitenkin noita brittiläisiä kaivosmiehiä on tänne saapunut, niin puolueemme pitää velvollisuutenaan ohjata näitä kauaksi syntymäseudultaan, kurjuuteen ja puutteeseen joutuneita työläisiä ryhtymään taisteluun niitä elimiä — etupäässä Britannian ja Canadan hallitusta — vastaan, mitkä ovat heidät tänne johdattaneet, kuten saatetaan huomata kommunistisen puolueen Winnipegin järjestön julkaisemasta ja brittiläisille elonkorjuutyöläisille osottamasta lentolehtisestä, jossa m.m. sanotaan:

"Teidät on tuotu tähän maahan vilpillisessä tarkotuksessa. Suurbritannian konservatiivinen hallitus, mikä toimii käsikädessä Canadan hallituksen, rautatie- ja laivausyhtiöiden kera, on houkutellut teidät tulemaan tänne, lupaamalla teille palkkaa neljästä dollarista viiteen dollariin päivältä kahdeksan viikon aikana elonkorjuutöissä. Tällä toimenpiteellä pyrkivät ne ensiksikin huojentamaan Suurbritannian yhä vaikeammaksi käypää työttömyystilannetta, syytämällä tänne suuria työttömien joukkoja ja siten ehkäisemään kriisiä, mitä Suurbritannian rappeutuva teollisuus joutuu väistämättömästi kokemaan. Toiseksi, kun tänne tuotetaan suurempi lukumäärä työttömiä työläisiä muka sillä varjolla, että heitä tarvitaan täällä elonkorjuutöissä, niin itse asiassa tällä toimenpiteellä pyritään tuntuvasti alentamaan täkäläisten työläisten elintasoa.

"Brittiläiset elonkorjaajat, te olette jo joutuneet kokemaan tuota elintason alentamista täällä ollessanne. Luvatun neljän tai viiden dollarin päiväpalkan asemasta teille onkin maksettu vain yksi tai kaksi dollaria päivältä kuhiloimistyössä. Puintitöiden alettua tulee teidän kokemuksenne olemaan yhtä tylyä, sillä vain kovin vähäinen määrä teistä tulee milloinkaan saamaan neljää tai viittä dollaria päivältä, koska työvoimaa tulee olemaan tarjolla paljoa enemmän kuin mitä kysyntää tulee olemaan.

"Britannian yhtä hyvin kuin myös Canadan hallituksen selvänä tarkotuksena on pitää teidät täällä hinnalla millä hyvään. Sillä sopimukset ja kontrahdit ovat kapitalismille pyhiä vain silloin, kun ne palvelevat kapitalismin etuja. Heidän sopimuksensa ensimäinen puoli on jo osottautunut teille ilkeäksi painajaiseksi. Ja sopimuksen toisen osan täyttämisen suhteen tulevat he käyttämään kaikkia tunnettuja keinoja, välttääkseen sitoumuksiaan teidän henkilökohtaisesta hyvinvoinnistanne ja vapautuakseen saattamasta teidät takaisin satamaan, mistä olette tähän maahan lähteneet.

"Brittiläiset elonkorjaajat, vain järjestettyjen toimenpiteiden kautta saatatte te pakottaa hallitsevan luokan kontrolloiman Britannian hallitukset täyttämään lupauksensa. Vaatikaa että teidät lähetetään takaisin Suurbritanniaan vapaasti; vaatikaa että se julmuudet, joista muutamat toverestanne ovat joutuneet kärsimään erinäisissä siirtolaisvirastoissa, on lopetettava. Vaatikaa siirtolaisviranomaisten varaamaan teille täyden toimeentulon siihen saakka, kunnes he ovat valmiit lähettämään teidät takaisin kotiinne."

Englannin kumimonopolin kukistuminen

Marraskuun 1 p. loppuu Englannin hallituksen ilmotuksen mukaan n.s. Stevensonin-suunnitelman voimassaolo Englannin kumiteollisuudessa. Asiallisesti se merkitsee Englannin kumimonopolin loppua, sillä mainittu suunnitelma on rajoittanut Englannin hallussa olevilta kumialueilta raakakumin ulosvientiä. Stevensonin suunnitelma astui voimaan marraskuun 1 p. v. 1922. Kun suuren kautsukituotannon vuoksi kumihinnat olivat silloin laskeneet verrattain alhaalle, niin asetti Englannin hallitus komitean loordi Stevensonin johdolla tutkimaan tilannetta ja tämän komitean toiminnasta oli tuloksena edellämainitun suunnitelman hyväksyminen. Kun Yhdysvallat kuluttaa noin 70 pros. koko maailman kumituotannosta, niin seurauksena oli tästä Englannin kumimonopolista ankara sota Yhdysvalloissa sitä vastaan. Tässä kunnostautui parhaiten nykyinen republikaanipuolueen presidenttiehdokas Herbert Hoover, jonka johdolla Firestone ryhtyi kehittämään omia kumiplantaasheja Liberiaan. Siellä onkin nyt Firestonella kokonainen valtakunta hallussaan, josta 300,000 orjaa työskentelee hänen kumiplantaasheillaan tuottaen noin 250,000 tonnia kautsukia vuosittain, joka suunnilleen riittää Yhdysvaltain kumitarvetta.

Näin voidaan katsoa päättyneeksi Englannin kumimonopoli. Sen rikkoi Yhdysvaltain dollari, joka tunkeutuu kaikkialle maailmassa tehden yhä uusia valtauksia. Tosin Firestone ja Hoover ovat sen johdosta saaneet osakseen ankaria arvosteluja, mutta he ovat taloudellisesti tehokkaasti edustaneet amerikalaista imperialismia.

Työmiehen toimitus

Yhdysvaltalainen toverilehti Työmies kertoo:

Toveri A. J. Hayes, joka on viiden vuoden ajan työskennellyt lehtemme toimituskunnassa, on nyt eronnut toimituksestamme, ryhtyäkseen Keskusosuuskunnan valistusosastoon, etupäässä englanninkieliseen työhön.

Tov. Hayesin tilalle on Työmiehen johtokunta valinnut tov. Hjalmar Sankarin, joka toista vuoden ajan on toiminut lehtemme korektuurinlukijana ja toimitusharjottelijana ja viimeisen kolmen kuukauden ajan tov. Hayesin ollessa nuorisokurssien opettajana, työskennellyt toisena etusivun toimittajana.

POLITIIKKA JA PERIAATTEET

British Columbian vaalien

tulos on Vapauden lukijoille jo tunnettu: viimeiset 12 vuotta vallassaollut liberaalipuolue jäi häviölle, ja konservatiivit voittivat; liberaaleja tulee uudessa lainlaatijakunnassa olemaan ainoastaan ¼ edustajista. Työväen edustajan nimellä valittu ainoa jäsen kaiketi tulee yhdellä äänellä vahvistamaan liberaalista vastustuspuoluetta. Konservatiivit siis istuvat lujasti satulassa, vaikka ei niin lujassa kuin liberaalit valtakautensa alussa, jolloin oikea "maanvieremä" hautasi silloisen konservatiivikomennon.

Itse asiassa ei tämä konservatiivien voitto ollut mikään yllätys. Niissä kahdessa yleisessä maakuntavaalissa ja muutamissa täytevaaleissa mitä tällä välin on toimitettu, ovat konservatiivit vallanneet sijoja liberaaleilta, kunnes hallituksen enemmistö vähitellen hupeni melkein olemattomiin, ollen ainakin kerran jo yhden äänen varassa. Samaten on tällä aikaa toimitetuissa Canadan liittoparlamentin vaaleissa konservatiiveilla ollut täällä yliote, niin että B. C:n maakuntaa nyt edustaa Ottawassa 13 konservatiivia ja ainoastaan 1 liberaali. Kaikesta päättäen siis on virta jo kauan ollut liberaaleille vastainen, konservatiiveille myötäinen. Miksi?

Jos tässä maakunnassa, jonka asujamiston, äänikelpoistenkin, suuri enemmistö on palkkatyöläisiä ja työtätekeviä farmareita, olisi minkään arvoista vallankumous-liikettä, olisi luonnollista, että kaikki riistojärjestelmää säilyttävät ainekset liittyvät kaikkein tantumuksellisimman puoluejohdon ympärille. Murrosaikoina, jolloin vastakkaiset luokkaedut joutuvat tosiotteluihin, häviävät sellaiset välivouhkat kuin liberaalit ja reformistit olemattomiin. Niiden tehtävänä on ollut peitellä luokkavastakohtien olemassaoloa, tasottaa niitä, ja näennäisillä pikkuparannuksilla estää tai siirtää tuonnemmaksi luokkien välisen ristiriidan puhkeamista ilmitaisteluksi. Mutta kun taistelu jo on puhjennut, ei näitä tietoisia taikka itsetiedottomia pimittäjiä ja pettäjiä enää tarvita.

Täällä ei kuitenkaan vielä olla likikään sillä asteella. Täällä työväenpettäjät tekevät kapitalismille yhtä hyvää palvelusta kuin työväenhirttäjätkin, toistaiseksi. Niinpä olivat liberaalit vaalien edellä olevinaan ylen varmoja voitostaan. Olihan täällä kaikessa tuotannossa "suurenmoisesti" edistytty, joka tietysti luetaan viisaan, isällisen hallituksen ansioksi. Näin vast'alkuisessa maassa kuin tämä B. C. on, kapitalistit kilvaten rientävät ahmimaan, mitä täällä on ottamista, ja tällainen "edistys" kiihtyy sitä mukaa kuin ottamiset vähenevät, ollenkaan huolimatta siitä, kummanko puolueen naamiolla varustettuina rahaäytärien nuoranuket kulloinkin sätkyttelevät säärilään siinä nukketeatterissa, jota "eduskunnalliseksi hallitukseksi" sanotaan. Rahaporhoille mieluisimpaan ilmiöön, jokatalvisiin, yhä piteneviin leipälinjoihin — toisin sanoen "halpaan työvoimaan" — ei liberaalihallituksen sopinut vedota; se olisi ollut huonoa politiikkaa, sillä puolueitten julkisuuspropaganda ei ole tarkotettu (eikä tarpeellinen) suurporhoja varten, vaan sillä kostutetaan sitä sahanpurua, jolla valitsijajoukkojen kallot ovat täytetyt; tarkotuksena on saada sahanpurut niin turpoamaan, ettei pääkalloon ainakaan vaalin aikana mitään muuta mahtuisi.

Onhan tämän "edistyksen" saavuttamiseksi täytynyt tehdä velkaa niin hirveästi, että B. C. väkilukuun nähden on Canadan velkaisin maakunta. Mutta ne velat on käytetty edullisesti: sijotettu tuotannollisiin yrityksiin, joista ne saadaan takaisin korkojen kanssa. Velkaisuudestaan huolimatta on B. C:n maakunnalla parempi luotto kuin muilla, koskapa se viime aikoina on saanut lainoja helpommilla ehdoilla kuin toiset maakunnat. Suoranaiset verot meillä ovat henkilöä kohden puolta suuremmat kuin keskimäärin muissa maakunnissa, välilliset verot tietysti samat koko Canadassa. Mutta onpa noita veroja vaalien edellä hiukan alennettu ja yhä luvattiin alentaa. Eikä se ihme ole, vaikka verot ovatkin korkeat — selittää liberaalihallitus — kun B. C. on kaikkien

yhteiskunnallisten uudistuksien

alalla edellä muusta Canadasta. Siinähän se olikin päävaltti vaalikalastuksessa. Onhan meillä erinomaiset kaivoslait työväen suojelemiseksi tapaturmilta, (joita lakeja tosin ei enää pitkiin aikoihin ole yritettykään noudattaa); on eräillä teollisuus-aloilla 8 tunnin työpäivä- ja alinpalkka-laki (joiden säännöllisestä rikkomisesta ei tiettävästi ole ainoatakaan työnteettäjää saatettu edesvastuuseen ja joita sentähden vain harvoissa tapauksissa noudatetaan); on puolikuukausittaista palkanmaksua koskeva asetus (josta vakavaraiset yhtiöt eivät välitä tämän taivaallista, mutta jota kepulimmat työnteettäjät joskus noudattavatkin, antamalla työläisilleen noina säädettyinä määräaikoina arvottomia pankkiosotuksia — eikä koira perään hauku); on myös olemassa puolikuntoinen vahingonkorvauslaki työläisille työmaalla sattuvain tapaturmien varalta, kuitenkin järjestetty itsekannattavalle, vieläpä melkoista ylijäämää kartuttavalle pohjalle, niin ettei siihen, enempää kuin muihinkaan tähän saakka mainittuihin "edistyksellisiin toimenpiteihin" ole tarvittu menettää maakunnan verotuloja. Mutta on meillä kaksi äskettäin toteutettua uudistusta, joihin verotuloja tarvitaan: äitien-eläke ja vanhuuden-eläke. Niin paljon kuin molemmissa olisikin parantamisen varaa, on myönnettävä, että niistä sentään on ollut apua monessa säälittävässä tapauksessa. Ja niitä kyllä muistettiinkin tuoda esille jok'ikisessä vaalipuheessa ja -kirjotuksessa.

Melkein yhtä ahkerasti vedottiin siihen, että hallitusta vastaan

ei ollut vireillä rötösjuttuja

nyt vaalien tullen, vaikka konservatiivit kaiken aikaa ovat koettaneet sellaisia keksiä. Muutamia juoruja on ollut erikoiskomiteoissa tutkittavina ja havaittu perättömiksi, niinkuin aina. Niissä suurrosvouksissa, millä kapitalistit ovat kahmineet haltuunsa tämän maakunnan luonnonrikkaudet, ovat molempain puolueitten politikoitsijat olleet osilla niin tasaväkisesti, että niistä ollaan molemmissa leireissä hiljaa kuin siat rukiissa. Sivulta katsoen eivät konservatiivit tässä rosvouksessa ole jääneet ainakaan huonommalle puolelle. Lähes koko liberaalien viime valtakauden oli hallituksen johdossa John Oliver, joka siirtyy B. C:n historiaan "Rehti-Jussin" (Honest John) nimellä — kuvaavata kylläkin, että ensimäinen huomattavassa asemassa oleva hallitusmies tämän maakunnan 60-vuotisen olemassaolon ajalla, jota ei ole "teosta tavattu", ansaitsee tulla ikuistetuksi erikoisella liikanimellä! Yleensä voi sanoa, etteivät liberaaliset puoluepomot tällä valtakaudellaan "rosvonneet liikaa heidän asemassaan", joka (Gogolin "Revisorin" mukaan) oli luvallisuuden rajana tsaarinaikaisella Venäjällä.

Konservatiiveilla ei oikeastaan ollut mitään ohjelmaa, ei minkäänlaista asiaa, jossa he olisivat vaatineet muutosta liberaalihallituksen toimenpiteisiin tai suunnitelmiin. Tiedettiin kyllä, että puolueen keskuudessa oli niitä, jotka kiihkeästi vaativat suunnanmuutosta puoleen jos toiseenkin, ja jotka tiesivät, mitä tahtoivat. Mutta puolue oli hajallinen, eri ryhmät taistelivat keskenään, kukin etujensa puolesta. Sentähden ei yleiseen puolueen ohjelmaan käynyt ottaminen mitään asiallista. Ainoa, mistä kaikki konservatiivit olivat yksimieliset ja joka sitte jäikin pääponneksi heidän vaalitaistelussaan, oli että

kaivataan miesten vaihtoa.

Ja sekin väite oli heikonlaisesti perusteltu. Nykyinen liberaalipuolueen johtaja toht. MacLean, joka Oliverin kuoleman jälkeen tuli pääministeriksi, kerkesi olla ohjaksissa vain parisen vuotta, ja niin tärkeä mies kuin uusi rahaministeri oli vast'ikään virkaan nimitetty.

Näillä edellytyksillä on luonnollista, ettei vaalitaistelu muodostunut niin katkeraksi tai kiihkeäksi kuin se joskus ennen on ollut. Molempain puolueitten lehdissä onniteltiin maakuntaa, jossa kummallakin puolueella on tarjottavana niin päteviä, ansiokkaita, paletta "Juhannus tulilla„ ei voidakkykeneviä, yksityiselämässään nuhteettomia, omalla alallaan onnistuneita jne., jne., jne., miehiä, valmiina "uhraamaan aikansa ja kykynsä yhteishyvän palvelukseen". Poikkeuksia tosin oli ,soraääniä tässä porvarillisessa kuorossa. Ruminta lienee vaalikamppailu ollut Esquimaultissa, Vancouversaarella. Sieltä oli ollut edustajana lainlaatijakunnassa eräs pahasuinen konservatiivi, joka oli tehnyt itsensä tunnetuksi henkilökohtaisista solvauksistaan hallituspuolueen jäseniä, etenkin pääministeriä vastaan. Liberaalien lehdissä paheksuttiin yleisen siivouden nimessä, että tuota miestä enää oli ehdokkaaksi asetettukaan. Hänelle vastaehdokkaaksi oli ruvennut lainlaatijakunnan ainoa naisjäsen, joka erityisesti oli kunnostautunut äitien eläkeasian alkuunpanijana sekä saanut hyväksytyksi useita naidun naisen oikeudellista asemaa turvaavia parannuksia voimassaoleviin lakeihin. Tätä naisten ja miestenkin keskuudessa arvossapidettyä, aikoinaan hyvin tunnetun työväenpolitikoitsijan Ralph Smithin leskeä, jolla jo on täysikasvuisia lapsia ja jota lainlaatijakunta oli kunnioittanut valitsemalla hänet väliaikaiseksi puheenjohtajakseen — tätä naista nimitteli muuan konservatiivien vaalipuhujana esiintynyt sotilashenkilö "vanhaksi lehmäksi" ja "kulkukissaksi" (kaiketi sentähden että hän ei pysynyt omassa vaalipiirissään, Vancouverin kaupungissa, jota hän ennen oli edustanut). Semmoiseksi se menee sekin kuulu brittiläinen "gentlemannisuus" ja upseerien kehuttu "ritarillisuus" leipäpaikasta tapellessa. Liberaalit jo pitivät varmana, että tämän jälkeen eivät omat puoluelaisensakaan ilkiäisi noin arvottomia taistelutapoja käyttävää konservatiivi-ehdokasta äänestää. Mutta mitä vielä — se rivosuinen ent. edustaja näkyy tulleen uudelleenvalituksi, ja lainlaatijakunnasta jäi pois sen ainoa naisjäsen.

Eivätkä liberaalit, lehtiensä lausunnoista päättäen, ole kärsimästään vaalitappiosta millänsäkään. Eräskin liberaalilehti suoraan sanoo, ettei näillä kahdella puolueella "enää pitkiin aikoihin ole ollut mitään periaatteellista eroa"; koko vaalitohinasta oli tuloksena vain se, että "toinen ryhmä miehiä astui toisen tilalle" — samanlaisia, yhtä hyviä miehiä.

Se on paikalleen sanottu: ne ovat luokkansa — riistäjäluokan — edustajia. Vuosikymmen, pari, takaperin vielä taistelivat kilpailevat liike-edut keskenään. Silloinkaan ei politiikka ollut ottelua vastakkaisten periaatteiden välillä, vaan oli se pelkkä rahansijotus-juttu: kysymys siitä, kuinka paljon kannatti panna rahaa likoon, voidakseen saada panoksensa takaisin riittäväin voittojen kanssa. Nykyisellä monopooli-aikakaudella suurliikkeet harvoin taistelevat keskenään avonaisesti; ne ovat oppineet saalistamaan yhdessä kuin susilauma. Kuitenkin tarvitaan vähintään kaksi "puoluetta" (s.o. kaksi politikoitsijakokoelmaa) sentähden että "kansa" (s.o. äänestyskarja) toisinaan kimpaantuu liian julkeitten rosvouksien, kovin kurjien palkkojen, korkeitten hintojen, sietämättömän tukalaksi käyneen työttömyyden, räikeitten työväenpieksäjäisten ja muiden sellaisten seikkojen johdosta. Silloin on aika muuttaa miehiä, antaa vastapuolueen päästä valtaan. Näennäisesti. Todellinen valta Canadassa pysyy edelleen niiden puolentusinan pankkimiehen ja teollisuusporhon käsissä kuin se ennenkin oli. Uudet hallitusmiehet noudattavat näiden porhojen ohjeita yhtä hartaasti kuin entisetkin, sillä tietäväthän he, kenen hallussa heidän ruokapurtilonsa on. Sen tietävät myös nuo rahaporhot, sijoittaessaan varoja molempain puolueitten vaalirahastoon. He voittavat aina, päättyi vaali niin taikka näin.

Asiallisesti siis koko vaalitaistelu on vain tekopeliä, jolla "kansa" pidetään siinä uskossa, että se muka itse päättää asioistaan.

Miten sitte on vaalikiihko selitettävissä,

jos se ei muuta ole kuin tekopeliä? Vastaus: Vaalit ovat tekopeliä ainoastaan niille raharuhtinaille, joiden käsissä todelliset nyörit ovat, mutta täyttä totta heidän kätyreilleen: niille, jotka pelkäävät virkojensa menettämistä, sekä niille, jotka toivovat virkoihin pääsevänsä. Edustajapalkat sinään eivät ole mahdottoman korkeat, mutta tuossa toimessa on erinomainen tilaisuus "kunnostautua" — osottaa olevansa sellainen eppu, jonka palveluksista kapitalistin kannattaa maksaa kauniit rahat; näin pääsee mies "määräämään hintansa" ja ylenemään valtiollisella uralla. Samalla hän pääsee asemaan, jossa voi hankkia suosikeilleen pikkuvirkoja tahi ainakin tilapäisiä hallinnollisia tehtäviä rasvaisine palkkioineen. Kaupungeissa vilisee esim. työttömiä ja virattomia lakimiehiä, joilla mielestään olisi lahjoja ja kykyjä vaikka mihin ja jotka mielellään istuisivat lainopillisina neuvonantajina tai asianajajina jossakin komissionissa 200 dollarin päiväpalkalla, siihen lisäksi roimat matkakulut ja $25 vuorokaudessa ruuasta ja yösijasta hotellissa. Moisia komissioneja voi yksi tai kaksi rähisevää edustajaa saada pystyyn melkein milloin tahansa. Sitäpaitsi on jokaisessa pienemmässäkin kylässä kaikenlaisia pikkunappuloita, joilla ei ole mitään varsinaista tointa, odottelevat vain vuoroaan, milloin saisivat tuikata lusikkansa valtion puurokuppiin, hekin. Jokaisella politikoitsija-pomolla on siten vakinainen henkikaarti, joka yhtämittaa työskentelee hänen hyväkseen, milloin äänekkäämmin, milloin hiljemmin. Liberaalien 12-vuotisen valtakauden aikana on heidän häntyriarmeijansa innostus vähitellen laimentunut, sitä mukaa kuin sen toiveita on kyetty tyydyttämään. Sitävastoin on konservatiivi-politikoitsijain into vuosi vuodelta kiihtynyt samassa suhteessa kuin suolet ovat hoikenneet. Nälkäinen koira ajaa saalista kiukkuisemmin kuin kylläinen — siinä yksinkertainen

selitys konservatiivien voittoon B. C:ssä,

jossa ei mistään muusta ollut kysymys kuin "miesten vaihdosta". Sama ilmiö uudistuu kaikkialla, missä kahden porvarillisen puolueen vuorottelu "kansanvallan" nimellä ylläpitää rahasäkkien diktatuuria. Hallituspuolueella on esim. täällä Canadassa se etu, että se useimmiten saa määrätä vaaliajan — tietysti vastapuolueelle niin yllättäväksi ja hankalaksi kuin mahdollista — sekä nimittää vaalivirkailijat. Vastapuolueella taas on se etu, että sillä on ei ainoastaan kiihkeimmät (niinkuin edellä on selitetty) vaan myös lukuisammat vaaliagitaattorit, sillä jokaista virkapaikkaa kohden on aina kymmeniä kärkkyjiä. Mitä kauemmin puolue on vallassa, sitä vähälukuisemmaksi kutistuu sille todella uskollinen häntyriarmeija. Yhteen virkatehtävään ei mahdu useampaa kuin yksi henkilö kerrallaan. Mahdotonta on perustaa uusia virkoja lähimainkaan niin paljo kuin on niihin pyrkiviä. Jokaista tyydytettyä kohden aina jää monta vertaa useampia tyytymättömiä kadehtijoita, joiden katkeruus yltyy sitä mukaa, mitä useammassa nimityksessä heidät syrjäytetään. Niin heistä tulee puolueensa salapurijoita, kalvajia, vaikka eivät siitä julkisesti eroaisikaan. Kun kummallakin puolueella siten on omalta kannaltaan edullinen asema, muodostuu vaalitaistelu jossain määrin jännittäväksi.

Luokkatietoisille työläisille ei olisi ollut tarpeen tätä tekopeliä näinkään laveasti selittää, mutta porvarillisen sanomalehdistön varassa elävät sankat työläisjoukot ovat vielä helposti eksytettävissä luulemaan, että suurella melulla käydyssä vaali-"taistelussa" todella olisi jotain asiaa pohjalla. Porvarilliset politikoitsijat ja lehtien toimittajat ovat kyllä täysin selvillä, mistä kysymys on. Joskus — mutta vasta vaalien ohi mentyä — he sen tulevat paljastaneeksikin, ikäänkuin vahingossa. Edellä mainitsin, kuinka liberaalilehti lohduttautui sillä, että B. C:ssä ei tapahtunut mitään muuta kuin miesten vaihto, ei mitään suunnanmuutosta. Yhtä avomielisesti paljastaa eräs täkäläinen konservatiivilehti asian ytimen, julkasemalla pilakuvan, jossa voitolle päässeen konservatiivipuolueen johtaja, tuleva pääministeri toht. Tolmie (ammatiltaan eläinlääkäri) ajaa ulos heinäpellosta lihavan lehmäkarjan, laskeaksensa sinne lauman luurangoksi laihtuneita lehmiä, jotka mölyävät, etteivät ole "kahteentoista vuoteen saaneet syödäkseen".

Jos porvarillisella yhteiskunnalla olisi jotain muuta tarkotusta kuin yksilöllisen "yritteliäisyyden" — s. o. riisto- ja keinotteluetujen — tukeminen ja edistäminen, olisi veronmaksajain kannalta katsoen käytännöllisempää ruokkia edelleen sitä virkamieslaumaa, joka jo on saatu ruokituksi hyvään lihaan, kuin ruveta syöttelemään noita "faraon laihoja lehmiä", joille on kaikki tarpeensa kansan taskusta haalittava, ja joilta kaikki puuttuu, ihan paidasta alkaen.

Kaapro.

Toronton uutisia

HUVINÄYTELMÄ "NAISTEN LEMMIKKI"

esitetään lauantaina syyskuun 8 päivä osaston näyttämön johtajan, tov. J. V. Kankaisen tulijaisnäytäntönä, joka myös on varsinaisen syystoimintakauden ensimäinen näytelmä uuden näyttämön johtajamme johdon alaisena. Toivottavasti paikkakunnan väestö täyttää katsomon pidemmittä kehoituksitta viimeistä tilaa myöten. Kappale on hauska huvinäytelmä ja esiintyy kappaleessa uudet voimat, toveritar Kankainen myöskin osallistuu näytelmän esitykseen. Esitys alkaa 8.15 ja on tanssia lopuksi.

SUOMALAISTEN PUOLUEJÄSENTEN YHTEINEN KOKOUS

pidetään sunnuntai-illalla, syyskuun 9 päivä, osaston huoneustolla alkaen kello kahdeksan illalla. Saapukaa kommunistipuolueeseen kuuluvat toverit joukolla, kokouksessa on useita tärkeitä kysymyksiä käsittelyn alaisena.

PERJANTAI-ILTANA SYYSKUUN 7 PÄIVÄ

Alhambra-haalissa alkaa koko kaupungin puoluejäsenten yhteinen kokous kello 8 illalla, johon puoluejäsenten velvollisuus on saapua. Jäsenkirjansa esittämällä pääsee kokoukseen läsnäolijaksi.

MARTTYYRIEN MUISTOJUHLA

Saccon ja Vanzettin muistojuhlat Torontossa muodostuivat suurenmoisiksi. Tilaisuudessa oli noin tuhannen kaksisataa henkeä, useita puheita pidettiin juudan ja englannin kielellä. Puhujista innostusta ja voimaa uhkuvan puheen piti tov. Tim Buck. Suomalaiset tähänkin muistojuhlaan olivat saapuneet perin harvalukuisesti, ollen vain joitakin, huolimatta vaikka tilaisuus oli opettava ja lisäksi yleismaailmallinen protestitilaisuus kapitalistiluokalle, joka syyttömäksi todistetut työväenmiehet teloitti luokkapyyteiden vuoksi. Toivottavaa olisi, että edes se osa paikkakunnan suomalaista väestöä, jotka jo ovat luokkatietoisuuteen heränneitä, ottaisivat omikseen tällaiset suurjuhlat ja saapuisivat läsnäolijoiksi. Läsnäolo tällaisissa juhlissa merkitsee paljon. Muistakaapa seuraavien tilaisuuksien saapuessa olla paikalla.

NAISTEN KILPAUINTI

Parhaillaan pidettävissä vuotuisissa kansallisissa messuissa, niiden yhteyteen järjestetyissä n.s. maratooni-uinnissa kymmenen mailin matkalla kilpaili joukossa myöskin kolme suomalaista, jotka jokainen kuitenkin olivat pakoitetut keskeyttämään, ja niinollen eivät päässeet osalliseksi palkintojen jaossa. Vuosi sitten palkinnon saanut Edith Heden'kin keskeytti seitsemäntenä jonkun sattuneen sisällisen piston vuoksi ja niinollen hänkin joutuu pelissä hävinneiden joukkoon, eikä noussut Suomelle canadalaisissa messuissa "kansallissankaritarta", Tuleeko Suomi saamaan "kansallissankarin", koska kuuluu samoissa kilpailuissa, jotka ovat järjestetty miehille 15 mailin matkalla, kilpailevan jokin "Laatokan Matti". Uinut Laatokan ylitse, (?) ja siitä ovat hänelle antaneet sanotun nimen. Ihmeellinen mies muutenkin, "herraan", korkeudessa olevaan, kuuluu turvautuvan, rukoillen häneltä armoa ja siunausta, että hän sanotuissa kilpailuissa voittajaksi nousisi. Katsotaampas onko "herra" hänelle armollinen, t.k. 5 päivänä pidettävissä kilpailuissa sen tulemme näkemään miten "luki kyntää".

S. J. OSASTON KOKOUS

Toronton suomalaisen osaston varsinainen kuukausikokous pidetään osaston huoneustolla syyskuun 16 päivä, sunnuntain iltapäivällä, alkaen kello kolme. Ottakaapa huomioonne ja saapukaa tähän kokoukseen niin monet kuin suinkin, myöskin jäseneksi aikovat. Kokouksessa on useita tärkeitä asioita, jotka vaativat läsnäoloanne.

ORKESTERIN JA KUORON JOHTAJA VALITTU

Osaston laulun ja soiton johtajaksi valittu tov. Carl Sundholm saapui paikkakunnalle t.k. 1 päivä, alkaen järjestämään monipuolista orkesteria sekä myöskin kuoroa t.k. 15 päivästä alkaen, joten soittajat ja soittajiksi aikovat, millä instrumentillä tahansa, ottakaa huomioon ja saapukaa pikapuolin ilmoitettavaan orkesterin ensikokoukseen, samoin myös entiset ja uudet kuorolaiset. Johtaja on kokenut musiikkimies, joten voimme häneltä toivoa hyviä tuloksia niin soiton kuin laulun kehittämisessä paikkakunnan suomalaisten laulun ja soiton harrastajien nautinnoksi.

PALANNEET SUOMI-MATKALTA

Osastomme jäsenet, toverit Aili Jokela ja Ida Saarinen, ovat palanneet joitakin kuukausia kestäneeltä Suomimatkaltaan. Molemmat ovat osastomme toimivia jäseniä ja siksi lausummekin heidät tervetulleeksi ja toivomme heidät pian näkevämme toiminnassamme osanottajina uusin innostunein voimin, kertomassa näkemiään ja tekemiään havaintoja kotimaan työväenliikkeen tämänpäiväisestä toiminnasta. — J.

Eri paikkakunnilta

Ladysmith, B. C.

Kesäinen velttous se lienee vaikuttanut tälläkin paikkakunnalla ettei ole tullut sanomalehteen kuulumisia kertotuksi. Siitä huolimatta on järjestötoiminnasta koetettu huolehtia sikäli kun se näissä oloissa on ollut mahdollista. Varsinaiset kokoukset on pidetty säännöllisesti ja juhliakin sitä on koetettu sikäli kuin olosuhteet ovat sallineet.

Elok. 19 p:nä oli kp:n Chase Riverin ja Ladysmithin osastojen yhteisesti järjestämät Sacco ja Vanzetti-muistojuhlat Brenton Lahdenperässä. Tilaisuuteen oli järjestetty asiaa vastaavaa ohjelmaa koko runsaasti. Ollen puheita, runoja, lauluja sekä asiaa valaisevia kertomuksia, joten ohjelma oli tarkotustaan vastaava. Lopuksi hieman urheilua. Osanotto yleisön puolesta ei ollut niin runsas kun se olisi voinut olla. Mutta siihen oli ehkä suurimpana syynä se, kun samana päivänä oli Chase Riverillä erään sen paikkakunnan vanhimman asukkaan hautajaiset, Haapalan, joka on ollut ison matkaa kolmattakymmentä vuotta mielenvikaisten hoitolassa. Ja siellä hän myöskin päätti päivänsä. Suurin osa sikäläisestä väestöstä oli toimittamassa sanotulle vainajalle viimeistä palvelusta. Pitkä ja vaivaloinen elämän polku loppui siihen johon se meiltä kaikilta kerran loppuu. Ja jonnekka ei maailman möyryävät melskeet kuulu.

TYÖOLOISTA

puhuttaissa voi mainita, että ne ovat olleet kesän aikana ihan sietämättömän kehnot. Hiilikaivostyöt, mitkä tällä paikkakunnalla on pääasiallinen elinkeino, ovat olleet ihan sietämättömän kehnot. Kesän aikana on tehty työtä kaksi ja kolme päivää viikossa ja kun palkat ovat näillä alueilla niin nälkärajan tasalle kiristetty, että kun työskennellään täyttä aikaa, niin silloin tarkasti elämällä säästyy suurimmilta kärsimyksiltä, niin arvaa sen minkälaista se elämä on silloin kun ei häävisti puoltakaan aikaa työskennellä. Järjestäytymistouhu, joka viime syksynä alkoi ja joka talven aikana näytti jo hyvinkin lupaavalta, on luonnollisesti joutunut kärsimään edelläkerrotusta tilanteesta. Ja osaltaan tuo työttömyys on ollutkin kaivosyhtiöiden tahdolta vastaisku järjestymiselle. On tahdottu suorastaan näännyttää nälkään työläiset ja sillä tavalla kitkeä pois järjestäymishalu ennenkun se on kerinnyt saavuttamaan sellaista voimaa, että sitä olisi kuunneltava. Sitte on vielä toimeliaimpiin työläisiin kohdistettu erityistä sortoa. Toisia on erotettu työstä suorasti, toisia epäsuorasti, joten tilanne tälläkertaa taas näyttää kokolailla sekavalta. Mitä suomalaisiin tulee, niin on hiilikaivostyöstä näiltä alueilta suomalainen työvoima kuivunut melkein olemattomiin. Osa on siirtynyt kalastusalalle, toisia metsätöihin ja mikä mihinkin, että varsinaisia suomalaisia kaivosmiehiä on ehkä puolisen tusinaa. Hiilikaivosteollisuus, joka näilläkin alueilla kerran oli hyvin vilkasta ja sai työläinenkin siitä siedettävän toimeentulon, on rap-

peutunut, ja työskentelijän osa on äärimmäinen pihistys, puutteen kanssa alinomainen taistelu.

ISÄNNÄT MUUTTUIVAT

B. C:n maakunnassa, jossa liberaalit ovat isännyyttä pitäneet vuoden 1916 syksystä asti. Isännyys muuttui näinä päivinä konservatiivien käsiin. Nyt vallasta pois syöstyn liberaalipuolueen edellä hallitsivat konservatiivit tätä maakuntaa vuosikymmenen ja oli maakunnan väestö silloin väsynyt konservatiiviseen komentoon niin, että se heitti koko roikan yli laidan, samalla tavalla kuin se nyt nakkasi liberaalit. Nyt antoi se taas vallanohjat ennemmin ulos potkimilleen roistoille. Joka elää se näkee kuinka kauvan ottaa kun temppu pitää taas uusia, sillä väsymys se valtaa kansan taas ennen pitkää, kunhan nykyiset isännät kerkiävät päästä kotiutumaan. Kukistunut hallitus teki parhaansa maakunnan luonnonrikkauksien hävittämisessä, luovuttamalla metsä- ja mineraalirikkauksia yksityisille keinottelijoille ja lisäämällä maakunnan velkaa sadoissa miljoonissa dollareissa, jota veronmaksajilla on nyt aikaa muistella. Edesmenneen hallituksen krediittipuolelle voidaan mainita, että se on laatinut jonkunmoisen äitiysvakuutuslain. Nimellisesti on vanhuusvakuutuslaki voimassa, joka kuitenkin on irvikuva vanhuksille. Ikäraja on 70 vuotta ja sitten siinä on senkin seitsemän kommervenkkiä ennen kun sen saa. Myöskin on tehty korjauksia vahingonkorvauslakiin, ja saa sen mukaan nykyään työläinen, joka työmaalla loukkaantuu 62 prosenttia ansaitsemastaan palkasta. Sitten on myöskin 8-tunnin työpäivälaki laadittu, joka pitäisi olla yleinen. Nämä ovat työväestön lainlaadinnan alalla saavutettuja "ennätyksiä". Mutta siitä huolimatta, kuten edellä on kerrottu, antoi kansa potkut, "hyväntekijöilleen". Milloin kansa oppii antamaan sellaisen potkun riistäjilleen, että todella auttaa itseään? — A. Kotila.

Hearst, Ont.

PAIKKAKUNTAMME RIENNOISTA

Kun nyt kerran on mennyt kesä ja saapunut syksy, niin lienee paikallaan pakista hiukan siitä mitä on saatu aikaan osastotoiminnassa.

Niin, nyt on haali sellaisessa kunnossa, että ovat jo ovet ja lasit paikoillaan ja on jo pidetty neljät iltamatkin oman katon alla. Viimeksi oli kukkailtamat 18 pnä elokuuta ja sattuikin siksi ajaksi kaunis ilma, joten väkeäkin oli saapunut aika runsaasti. Mutta pienihän täällä on joukko ja paljon olisi toimittava. On kuulunut ääniä, että tämä meidän haalimme muka kuuluu vain muutamalle jäsenelle, ja että siitä on tullut vain heinälato. — Ei toverit sillä tavalla yhteistoimintaa eteenpäin viedä.

Naisosastomme hommaa iltamia 15 pväksi syyskuuta. Pääsymaksu on vain kaksikymmentäviisi senttiä. Lapsiltakin on ohjelmaa ja loppujen lopuksi vielä tanssiakin. Olemme ostaneet stouvin haaliin ja se olisi saatava maksetuksi, sillä ulkona on hyvin huono keittää kahvia.

Kesä on ollut sievää. Kaksi viikkoa oli hyviä heinäilmoja ja heiniä tulikin tyydyttävästi. Perunat kärsivät hiukan kuivuudesta, vaan nyt on satanut vähin, joten näyttää siitäkin tulevan tavallinen sato. Juurikasveissa on ollut matoja. Ruis on leikattu ja mansikat kasvoivat hyvin.

Miehiä on täälläkin paljon enempi kuin koskaan ennen ja töitä ei ole paljoa saatavissa tällä ympäristöllä. Eipä tiedä, mihin sitä kukin itsensä sijoittaa talveksi?

Bruno Nevalalta paloi paperipuita 150 koortia, eikä ole tietoa saako maksua. Tulee suuri vahinko, jos koko kesän työ menee hukkaan, sillä koko perhe on ollut niitä kuorimassa. Sillä näillä uusilla farmeilla saa naiset ja lapsetkin työvoimansa kaupaksi, sillä kaikkien täytyy ottaa lujasti työhön kiinni. — Valittu.

Verdun, Que.

KOULUJEN ALKAJAISIKSI

tuli myöskin suomalaisille kiire lastensa kanssa, että rokotustodistukset ennättivät asianomaiseen kuntoon lapsia kouluun viedessä. Kenellä niitä ei ollut ennestään, ne saivat käyttää kouluun aikovat rokotettavana. Ja näyttääpä siltä, että tänä vuonna suomalaisilla Verdunissa on suurempi joukko kouluikäisiä kuin milloinkaan ennen, joten onhan sitä sillä alalla "edistymisen merkkejä" näkyvissä.

SAIRAALAAN VIETIIN

toveri Erkki Löfberg, joka on ollut jo pitemmän aikaa heikko terveytensä puolesta. Juuri viikko takaperin, kun hän ensikerran oli keskuudessamme sairaslomalta palattuaan, hän näytti ikäänkuin terveemmän näköiselle, mutta kohta illalla kotiin päästyään oli sairaus iskenyt kyntensä uudelleen häneen ja näyttää ottaneen niin kovasti tällä kerralla, että toisinaan pitää aivan tiedottomana. Ei joutaisi keskuudestamme nuori, toimiva jäsen sairastelemaan, joten toivomme toipumista, että häne taas näemme mukana ryhmämme toiminnassa.

NIINKUIN SUURKAUNGEISSA

niin myös Verdunissakin alkavat onnettomat äidit jätellä lapsiaan pitkin kujia ja käytäviä, josta niitä ohikulkijat sitten korjaavat talteensa. Esim. v.k. 30 p. klo 9.15 ap. sai poliisilaitos ilmoituksen, että Viidennen ja Kuudennen Avenuen välisestä kujasta oli löydetty noin kahden ja puolen kuukauden ikäinen lapsi, käärittynä vihreään vilttiin Lapsi oli löydettäessä hengissä ja vietiin Verdunin klinikkaan hoidettavaksi. Poliisi etsii lapsensa jättäjää.

Tavallaan sekin osoittaa sivistyksen ja hyvinvoinnin olotilaa, että tällaista tapahtuu, sillä uskon että äiti, joka voi lapsensa jotenkin elättää, ei henno sitä talojen takakujille jättää. Mutta huutava kurjuus pakoittaa siihen.

"MISSÄ ON SOITTOKUNTA?"

huudahtaa eräs "Verdun Citizen"in lukija. Ja jatkaa, että meillä on kunnallinen soittokunta, mutta missä se on kesäaikana. Meillä on kaunis vedenranta-alue kaupungillamme, kauniita puistikoita, joissa ainakin kesä-aikana voisi kaupungin puolesta järjestää ulkoilmakonsertteja. Hieman ylimääräistä rahanmenoa se tosin merkitsisi kaupungille, mutta eihän ne muuallakaan kaupunkien soittokunnat tarvitse maksutta soitella kaupunkiensa asujamille.

Jos mainittu kirjoittaja sovittaa itsensä Wellingtonin varrelle jonkun kirkkoparaatin aikana, niin silloin hän näkee loistavapukuisen soittokunnan marssivan etunenässä ja soittavan niin tuhannen tulimaisesti ja hyvin ne soittavatkin. Mutta se on vain kirkollisissa tarkoituksissa, kun sen kuulee soittelevan. Sama soittokunta oli ennen yksityissoittokunta, kuuluen J. P. Dupuisille, puutavarakauppiaalle. Mutta kun tämä "lautaparooni" pääsi kaupungin majuriksi, niin toi hän tullessaan rummut ja torvet, sekä niiden soittajat kaupungin kustannuslistalle. Ja ehkä se on kaupunginhallituksen määräyksestä, kun tämä soittokunta käy tervehdyskäynneillä kaupungin suurimman pappilan edustalla, soittelemassa paksumahaiselle sielunpaimenelle. Eiköhän siinä jo kyllin ole yleisöä palveltu silläkin, kunhan papille puhalletaan torvilla, voihan sitä katuyleisökin siinä sivukulkiessaan saada vähän nauttia sävelien mahtavuudesta!

ONKO "KIKKIMINEN" AUTTANUT

tulee mieleen, kun katselee sitä suurta katuvaunujen määrää, mikä on Wellingtonin linjalle asetettu. Aivan näinä päivinä on mainitulle linjalle ilmestyneet uusimalliset katuvaunut, jotka ulkonäkönsä puolesta muistuttavat rautatievaunuja. Samoin näyttää lisätyn autobussien lukua Verdun Avenuella. Olipa aika tosiaan jo lisätäkin näitä liikennelinjojen kulkuvälineitä. Ehkäpä ne viime keväiset hyökkäyskirjoitukset raitiotiekomppaniaa vastaan eivät ole menneet "ohi korvien". Jotkut arvelevat, että vielä hiukkasen jos moititaan Montreal Tramways Co:ta, niin vielä se asettaa Pullmannin makuuvaunut verdunilaisten käytettäväksi.

NUKUTTAAKO "TOISKIELISIÄ"

työläisiä kaiken aikaa täällä Verdunissa, kun en ole vielä tullut tietämään, missä täällä olisi työläisillä minkäänlaista haalin tapaista huoneustoa. Vai tokkopa ne niitä tarvinnevatkaan, sillä onhan kirkkoja sen enempi ja tanssihaalia, joukossa sellaisiakin, joista kaupunki saa puolet tuloista ja silti ne bisnekset näkyvät kannattavan.

Onhan sitä sentään aatteensiemeniä pirskahtanut tällekin kaupunginosalle, koska näyttää tänne tulevan jonkunverran "Workeria". Ehkä se herättelee uneliaita myös joukkotoimintaan innostumaan. Suomalaiset, jotka tässä kaupungissa asuvat, ovat kaikki puoluetoiminnan kannattajia, ainoastaan hyvin muutama poikkeustapaus löytyy ja ehkäpä heidänkin silmänsä tulevat aikaa myöten aukenemaan työväenluokan ja sen pyrkimyksien perustotuuksille, ja että he käsittävät, kutka ajavat vilpittömällä mielellä työläisten oikeutettuja vaatimuksia ja osaavat tehdä eroituksen työväenpetturien ja työväen ystävien välillä. — Pamaus.

TYÖVÄEN URHEILU

Urheilutuloksia Spartakiadeista

Tuimia otteluita — Myöskin korkeaa kansainvälistä luokkaa olevia tuloksia saavutettu

Ruotsalaisen toverilehden kirjeenvaihtaja kirjoittaa lehdelleen v.k. 16 pnä Spartakiadein ohjelmassa olleesta 10,000 m:n juoksusta, että se oli erinomaisen jännittävä kilpailu suomalaisen Isohollon ja venäläisen Maksunovin välillä. Noin viidenkymmenen metrin päässä maalista olivat molemmat vielä yhdessä, alkaen huiman loppukirin, jolloin yleisö yhtyi tavattomaan kehoitushuutoon ja meluun molemmille kilpailijoille. Venäläinen voitti paremmalla spurtillaan, päättyen maaliin noin paria metriä ennen. Ajat pehmeään rataan verraten suorastaan hyviä. Kolmanneksi tuli Vincent, Ranskasta, toista minuuttia jälessä, seuraavina Timbro Englannista ja Bechs Ranskasta.

Maanantaina, v.k. 20 pnä suoritettiin loppukilpailuja useilla eri stadioneilla, joissa oli yleisöä läsnä yli 200,000.

100 m. loppukilpailun voitti Kornijenko, Kaukainen Itä, ajalla 10.9, toisena Potanin, Siperiasta, ja kolmantena Podgajetskij Ukrainasta.

1,500 m. loppukilpailun voitti Denisov 4.08.8, toisena Isohollo, Suomi, 4.12.6 ja kolmas Leroux, Ranska, 4.16.6.

Naisten 100 m. loppukilpailun voitti Schamanova ajalla 12.2.

Naisten 4x100 m. viestin voitti Moskova ajalla 51.9.

Miesten 4x100 m. viestin voitti myöskin Moskova, aika 44.2.

Pituushypyn voitti Rähn, Viro, 696, 2) Helgesen, Norja, 673.5.

Keihäänheiton voitti Reschetnikov, Leningrad, 61.77, 2) Svensson, Norja, 55.77 ja 3) Koskinen, Suomi, 54.64.

110 m. aitajuoksun voitti Rähn, Viro 16.1.

100 m. vapaauinnin voitti suomalainen Irma Lumivuokko ajalla 1.23.

200 m. loppukilpailun voitti Kornijenko ajalla 22 sek.

Kilometrin pyöräilyn voitti Mironov, Moskova, 1.13.6, toinen Svartz, Leningrad, 1.14.7 ja kolmas May, Englanti, 1.15.

Jalkapallossa voitti Uruguau Suomen maaliluvulla 3—1 vastaan.

Suomen TUL:n mestaruuskilpailut

Suomen TUL:n mestaruuskilpailuissa, jotka pidettiin v.k. 18 ja 19 pnä, saavutettiin seuraavia tuloksia.

100: Etholen 11.1.
400: Vall 51.5.
800: Etholen 1.57.5.
1,500: Bothas 4.03.9 ja toinen Virtanen 4.06.7.
5,000: Virtanen 14.48.3; 2) Bothas.
Aitajuoksu: Tamminen 17.0.
Pituushyppy: Laine 676.
Seiväshyppy: Kristofferson ja Flinck 350.
Keihäs: Fabrin 56.32.
Korkeushypy: Etholen 180.
Kiekko: Nurmi 39.35.
5-ottelu: Takkinen.

Virtasen tulos 5,000 m:llä on uusi TUL:n ennätys ja olosuhteisiin katsoen ilmiömäinen, sillä juoksu suoritettiin Turun huonolla ja pehmeällä radalla kovan sateen vallitessa.

Unkarin punaisen kenraalin Eugen Landlerin elämästä

Viime kuun alkupäivinä laskettiin Kremlin muurien suojaan Unkarin punaisen kenraalin Eugen Landlerin tuhka. Toimitus oli juhlallinen, suuren vallankumousmiehen ansion mukainen. Landler kuoli kevättalvella maanpakolaiseina Wienissä. Hänestä on toinen Unkarin vallankumousmies Bela Kun laatinut Unkarin kommunistipuolueen viralliseen äänenkannattajaan seuraanvan elämänkuvauksen:

"Politiikka on miljoonajoukkojen johtamisen tiedettä". Vain se on poliittinen johtaja — vallankumouksellinen politiikkohan vain on sellainen — joka kykenee johtamaan joukkoja. Voi olla joku kaikkien poliittisten tieteitten tohtori, ei vain tieteitten tohtori, mutta vieläpä yksinomaan Marxismin tieteellisen politiikan professori — kuitenkaan ei hän ole vielä poliittinen johtaja, ellei hän voi tunkeutua joukkojen kaikkiin kerroksiin, ellei hän kykene johtamaan suuria joukkoja.

Eugen Landler ei ollut professori vieläpä riisti "valkoinen" yliopisto häneltä tohtorindiploominkin. — Mutta hän oli joukkojen politiikko ja hänestä tuli vallankumouksellisten joukkojen johtaja. Hän oli politiikko jo ennenkuin hänestä tuli sosialisti. Joukkojen etunenässä, joukkojen johdossa ollen liittyi hän sosialistiseen työväenliikkeeseen; joukkojen mukana hän eli luokkatietoisuuteen, siirtymisaikansa, kehittymisensä vallankumoukselliseen tietoisuuteen.

Jo ennenkuin hän otti osaa sosialistiseen työväenliikkeeseen — täysi-ikäisessä miehuudessaan — seisoi hän satatuhantisten joukkojen etunenässä, ollen johtajana laajassa sekä mahtavassa taistelussa: rautatieläisten laukossa. Rautatieläiset olivat hänen joukkonsa, tuo työläisten ja virkailijain ryhmä, joka jonkun verran vakavamman, etuoikeutetun asemansa vuoksi verrattuna muihin työläisiin, vasta myöhempään kuin toiset tuli tietoiseksi luokka-asemastaan. Porvariston seuran he jättivät myöhemmin kuin työväenluokan muut kerrokset.

Tämän työläisryhmän oli nyt taloudellisen aseman huonontuminen pakottanut astumaan taloudellisen luokkataistelun tielle. Valtion palkkaamina tämä taistelu heti saattoi heidät taisteluun valtiota itseään vastaan, vastustajaa, joka ei esiintynyt ainoastaan kapitalistisen palkkaajan tavoin, vaan myöskin itse porvariston väkivaltaisena järjestelmänä. Valtio työnantajana kieltäytyi rautatieläisten palkkoja kohottamasta, mutta myös heti käytettävissään olevilla pakkokeinoilla, kielsi työläisensä ja virkailijansa hankkimasta itselleen välttämätöntä oman asemansa parantamisen keinoa: luokkataistelun kannalla olevaa järjestöä.

Työväenliikkeen kehityksen näkökannalta katsoen Eugen Landlerille oli määräävänä ensinnä tämän työväenluokan osan kanssa saada läheinen ja luja yhdysside. Ollessaan valtion työläisten laittoman järjestön etunenässä ei hänelle voinut antaa toivoa totuttu reformistinen (sosialidemokraattinen) työväenjohtajain kehitys (paikallaanpolkeminen, taistelutön, rauhallinen elämä — suomentaja). Joukoista loittonevaa, automaattisessa järjestöliikkeessä kehittyvää työläisbyrokraattista elämänuraa hän ei voinut itselleen omaksua. Tultuaan sosialistiseen tietoisuuteen, joka sekin jo oli tulos taisteluista, eikä vain kirjoista opituista tiedoista — kohta käyty taistelu kapitalismin kehittyneintä muotoa; valtiokapitalismia, Unkarin valtion rautateitä ja sen pääelintä, itseänsä porvarillista valtiota vastaan — jo nämä ohjasivat Landlerin joukkojen luo. Rauhallisen yhdistyselämän sijasta alkoi yhä yltyvä vaino joukkojen keskuudesta vaatia aina uusia ja uusia uhreja kidutuksineen. Nämä olosuhteet pakottivat hänet yhä kiinteämmin liittymään näihin joukkoihin, niin että heikon järjestön mahdollinen hajaannuskaan ei voisi noita joukkojen keskuuteen tunkeutuneita juuria irti kiskoa. Nämä olosuhteet, suuntautuen vallankumoukseen, johdattivat Landleria, joka muuten itsekin oli vapaudenkaipuinen, vallankumouksellinen persoonallisuus.

Sosialidemokraattisessa puolueessa Landler kauan aikaa lukeutui siihen työläisryhmään, joka jatkuvasti ja välittömästi taisteli valtiota vastaan yhtenä personoituneena työnantajana ja riistäjänä. Tämän vuoksi oli hänen paikkansa aina sosdem puolueen vasemmalla siivellä. Pitkän aikaa edusti hän vain tuota ryhmää, ja siksi hän ei voinut omaksua ajatusta koko luokan vapautuksesta: bolshevismia, huolimatta siitä, että oli Unkarissa maailmansodan aikana yksi niistä harvoista, jotka olivat tietoisia siitä, että isänmaa ja porvarillinen valtio ovat yksi ja sama käsite, ja siksi myös kotimaan puolustus auttaa työväenluokan sortajia. Landlerin sodanvastainen toiminta ei sekään ollut bolshevismia, kuitenkin oli se jotain enempi kuin mitä vallankumouksellinen pasifismi. Tämän järjestelmän juuret levisivät sodan aikana yhä laajemmalle joukkojen keskuuteen. Ne saavuttivat korkeammalla kehitystasolla olevat työläiskerrokset, vieläpä maalaisväestönkin, — Landlerista tuli joukkojen johtaja, ilman että häntä olisi valittu kongressiin. Vaalit eivät tehneet hänestä työväenjohtajaa, vaan joukkotaistelu, jossa hän itse oli mukana. Siten tuli hänestä, ei valitsemalla, vaan kuitenkin määrätty Lokakuun kumouksen johtaja, jonka jo aikaisemmin Unkarin sosdem puolueen johtajat olivat pannaan julistaneet.

Hänen diktatuurin aikainen innostunut toimintansa, kokemuksensa taistelussa ja tappion tullessa, kantoivat hänen joukkojenjohtajan kykyänsä edelleen ja rikastuttivat hänen johtajatietoisuuttaan. Punaisessa armeijassa nuo hänen joukkoja johtavat kykynsä tekivät hänestä myös voittojen hankkijan. Diktatuurin kukistumisen jälkeen tuo politiikko, joka erään työläisryhmän edustajasta oli tullut sosialistisen työväenliikkeen jäseneksi, liikkeen, joka vain hitaasti keräsi ympärilleen laajat työväenjoukot — ei ilman sisäisiä ristiriitoja — omaksui marxilais-leniniläisen opin työväenluokan ryhmittymisestä. Tämä antoi hänelle "avaimen", mahdollisuuden tulla joukkojen johtajaksi leninismin etuvartiojoukossa — kommunistisessa puolueessa.

Ei kukaan ole ottanut pitempää askelta joukkopoliittisessa kehityksessä bolshevismiin noina kurjuuden vuosina, ollessaan pois joukkojen keskuudesta, maanpaossa, kuin juuri Eugen Landler. Maanpako muodostuu yleisesti useimmille emigranteille samalla eroamikeskSI joukoista. Vallankumouksellinen romantiikka ja vallankumouksellinen toivottomuus, ne ovat ne kaksi äärimmäisyyttä, joitten välillä sinne tänne heittelehtii suurin osa maanpakolaisista, aiheutuen se joukoista eristettynä olemisesta. Joko sitten niin että he eivät ole hävityn vallankumouksen jälkeen yhteydessä uudelleen nousevan työväenliikkeen kanssa, tai siten, että he eivät ole mukana sen maan työväenliikkeessä, jossa ovat maanpaossa. Eugen Landlerille teki kehittymisen bolshevismiin mahdolliseksi ensi sijassa hänen kiinteä yhteytensä joukkojen kanssa. Tämä yhteys teki hänelle mahdottomaksi tuon usean emigrantin kohtalon: eroamisen joukoista. Jolla ei ole vanhoja juuria työväenliikkeeseen nähden, eikä voi tuollaisia juuria, suhteita bolshevismiin teorian avulla kauempaakaan käyttää hyödykseen mitä täsmällisimmin tarkkailemalla kotimaassaan kärsiviä, taistelevia ja työskenteleviä joukkoja kuten herkkää seismograafia — sen on vaikea päästä eristäytyneisyydestä, ja siten he joutuvat sellaiseen poliittiseen työskentelypiiriin, joka riippuu vain ilmassa, ilman tosiasiallista pohjaa.

Tuona aikana, jolloin valkoinen terrori kiduttaen näännytti Unkarin teollisuus- ja maanviljelysproletariaattia, oli varsin vaikeata havaita näitä pieniä, näköjään merkityksettömiä joukkohermojen värähdyksiä. Tämä työ ei ollut kuitenkaan merkityksetöntä näinä vuosina, jolloin taintumistilastaan uudelleen heräävä työläisluokka puutteellisen johdon vuoksi useaan otteeseen hajalleenlyötynä, sosdem puolueen jatkuvasti ilmiantoineen vaikeuttaessa toimintaa, valkoisen terrorin alituisesta vainosta huolimatta uudelleen muodosti taistelua johtavan elimen: Unkarin kommunistisen puolueen.

Landler kuuluu niitten harvojen joukkoon, jotka eivät minuutiksikaan eristäytyneet joukoista, jotka joka hetki säilyttivät yhteyden Unkarin teollisuus- ja maanviljelystyöväen joukkojen kanssa. Hän tarkkasi kaikkia toiminnanilmauksia, ryhtyi vastatoimenpiteisiin jokaista tuulahdusta vastaan, joissa oli havaittavissa vallankumouksellisten voimain taantumusta. Ei ollut Unkarin yhteiskunnallisessa elämässä sellaista aluetta, missä hänen innokas tutkiva silmänsä ei olisi ollut etsimässä uudelleen heräävän vallankumouksen ituja. Viimeisellä sijalla ei hänen valtava johtajakykynsä suinkaan ilmene siinä, että näistä värähtelyistä hän kykeni toteamaan, minkä verran etujoukon on mahdollista kulloinkin edetä, jotta joukot voisivat heitä seurata ilman hajaantumisvaaraa. Tässä suhteessa ei häntä ollut ohjaamassa vain teoria, vaan myös eletty historia jolle ominaista oli ollut, että hän yhdessä joukkojen kanssa kehittyi sosialistiseen tietoisuuteen, joukkojensa kanssa kulki luokkalinjan muodostumisen ajan vaikeata polkua, yhdessä heidän kanssaan lähti vallankumoukseen sekä myös heidän kanssaan saavutti bolshevismin. Siten saavutti joukkojen johtaja korkeutensa, bolshevistisen, poliittisen joukkojen johtajan taidon.

Ei ole kommunistilla korkeampaa kunniaa kuin jäsenyys kommunistisessa puolueessa. Ei työväenjohtajalle suurempaa kunniaa kuin tulla vallankumouksellisten joukkojen poliittiseksi johtajaksi.

Eugen Landler saavutti molemmat kunniasijat: hän oli Unkarin Kommunistisen puolueen jäsen ja joukkojen poliittinen johtaja.

Yhteiselämän ovat aloittaneet

Irja Helvi Lahtinen

Copper Cliff, Ont.

ja

Paavo Allan Kivinen

Sudbury, Ont.

Seuraavat omaiset, ystävät ja toverit toivottavat teille onnea, menestystä ja jatkuvaa toistensa ymmärtämistä tulevalla elämänne taipaleella:

MRS. LAHTINEN
ORVOKKI LAHTINEN
UUNO LAHTINEN
FRED KARLE
ALEX SALO
IDA ALANEN
J. MATSON
AUG. KANTOKOSKI
CHAS. V. SILLANPÄÄ
EMIL ERICKSON
ARVO TUURI
MARY ja ALEX SALO
MR. ja MRS. UDO KORPINEN
EMIL ERVING
KARL LUOMA
DAVID RITARI
VÄINÖ LATVALA
MR. ja MRS. A. PELKOLA
KARL MÄKI
HENRY LATVALA
AKSELI PAKKALA
HILKKA HIRVELÄ
MR. ja MRS. W. H. SALO
JULIA MÄKI
VERNER PIISPANEN
JOHN JOHNSTON
EMIL RISTONEN
HJ. ALKIO
ANNI ja H. KAUHANEN PERHEINEEN
INES ja O. KOIVULA JA PERHE
JAN KONTTURI PERHE
LEHTELÄN PERHE
MR. ja MRS. J. IKÄVALKO PERH.
LEMPI, RIKU ja MUMMO JOHNSON
WILJAMI KOSKINEN
ANNI ja NIILO NURMI
A. NIEMEN PERHE
M. VALKEAPÄÄ
PAAVO LILJA
J. V. KANNASTO
J. RAUTIAINEN
LEN YLÖNEN
MR. ja MRS. YLITALO
MR. ja MRS. SALONEN PERHEINEEN
LILY MÄKI
TOINI YLÖNEN
ARVI MÄKI
EMIL PAKKALA
A. SUNDHOLM

MR. ja MRS. UUSITALO
IVAR SALO
MISS H. MIKKOLA
VILHO, SOFIA ja JOHN TOLECK
J. PELTOLA
LEA, MAIJA ja EINAR LAGERBOM
PAUL JANSSON
ELVI VAINIKAINEN
MR. ja MRS. OTTO SALO
WILLIE POIKKIMÄKI
MARTHA FILPPULA ja EMEL ERKSSON
MR. ja MRS. J. PUUSEPP
MR. ja MRS. KARHUNEN
MR. ja MRS. O. FORBOM
MR ja MRS. NIEMI
ANNA ja AUKUSTI KANNISTO
LYYLI ja RIKHARD TOIVONEN
RAUNI KOIVUNEN
MR. ja MRS. O. YLÖNEN
SEPPÄLÄN PERHE
K. KREATZMAN
SULO KONNU
MRS. MARTHA JOHNSON
WILLIE KOIVULA
ALBERT LONG
CHAS. KEKÄLÄINEN
KAARINA HEINONEN
PAAVO HÄKKINEN
ARNE RITARI
MARY ja CHAS. SUUTARINEN
MR. ja MRS. Y. VESANEN
WALTER LUOMA
ERKKI LINNALA
SETH NISKALA
ANNIE ERICKSON
P. POUKKULA
AILI HILL
HARRY, FANNI ja OTTO TOLONEN
H. MÄKI
GEORGE JOHNSTON
FRED KORPINEN
JAMES BRINDLY
AKKASEN PIITIN KÄNKI
JAMES WIFFEN
MRS. and MR. P. ALAVO
AUNE RITARI
PENTTI, SANNI ja HENRY LUNDELL
A. K. KRATZ

Sudbury, Ont., syysk. 5 p., 1928.

Willamette Blvd. Sanitarium on suurin ja monipuolisin terveyden hoitola lännellä. Physio-Therapy osastossa ovat nykyajan parhaat sähköhoitovälineet aina X-ray koneisiin asti. Täysihoidossa nopein apu akute ja kroonillisissa taudeissakin. 18 vuoden kokemus hieronnan, ruokajärjestyksen ja terveyskylpyjen alalla.
Mrs. Kokko & Kokko,
467 Willamette Blvd., Portland, Ore. Puhelin: Walnut 6747.

Suomalainen Matkailijakoti
D. NISKALA
90 McIntyre Street East
North Bay, Ont.

yhdessä, St Lawrence joen kautta kulkevissa SUURISSA LAIVOISSA

Kun matkustatte kotiinne käyttäen Canadian Pacific linjaa olette aavalla merellä ainoastaan 4½ vuorokautta — saatte parhaat mukavuudet sekä palveluksen — ja matkustatte nopeaan.

Tietoja antaa kuka tahansa linjan asiamies.

Canadian Pacific
Maailman suurin matkustus systeemi

Pitäkää aina mukananne Canadian Pacific Express Companyn matkustajain maksuosoituksia. Vaihdetaan missä tahansa.

Heikkilän sisarusten
Matkailijakoti ja Sauna
243 St. Antoine St.
MONTREAL, QUEBEC

SUOMALAINEN
PALLORUUMA
ja
Parturiliike
Tupakkaa ja virvokkeita saatavana
18 Long Ave., Kapuskasing, Ont.
E. Koponen. (Tr)

Ilmotuksia eripaikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURY, ONT.

VAPAUDEN KONTTORI PIDEtään arkipäivinä avoinna kello kahdeksasta aamulla kello viiteen illalla. Sunnuntaisin ja juhlapäivinä on konttori suljettuna koko päivän.

HUONEITA JA RUOKAA SAATAvana New Ontario Cafessa. Musiikkia keskiviikko, perjantai ja sunnuntai-iltoina. Auto junia vastassa. Urho Pihlaja, Box 154, Sudbury, Ont. Puhelin 1358.

SUOMALAINEN MUSIIKKI-, TUpakka- ja Makeis-kauppa 16 Durham St., Sudbury, Ont. Myytävänä kaikenlaisia musiikkia ja soittimia. Tupakkaa ja makeisia saatavana. Musiikki opetusta annetaan. Kirjeisiin vastataan heti. Hj. Hamari, Box 98, Sudbury, Ont. (TTL

H. KAUHASEN RAATALILIIKE. Suositellaan. Lisgar Street, Box 524, Sudbury.

RUOKAA JA ASUNTOJA SAA 333 Spruce Street West. Justiina Ritari. Puhelin 1822.

COPPER CLIFF, ONT.

HUOMATKAA! EHDOTTOMASTI parhaat korput ja kovat leivät saatte leipuri Koivulan sapasta, Copper Cliff, Ont. Werner Koivula, Phone 276, Box 118.

PORT ARTHUR, ONT.

VAPAUDEN PORT ARTHURIN konttori toimii agenttina A. Andersonin valokuvien valmistusliikkeelle. Postin kautta tulevat kuvat toimitamme täsmällisesti valmiiksi. Rahan seurattava tilausta.

VAPAUDEN PORT ARTHURIN konttori on auki arkipäivinä kahdeksasta aamulla kello seitsemään illalla. Rahaa välitetään Suomeen; kaikkia Vapaudessa olevia kirjoja pidämme varastossa; laivapilettiä myymme kaikille linjoille.

HIERONTAA JA SAIRASVOIMIStelua antaa Mrs. Anna Sarell, 38 Centre St., Port Arthur, Ont. (Trt

FORD CITY, ONT.

HIEROJA, EUROPASTA TULLUT reumatismi- y.m. hieroja ottaa vastaan asunnossa ja käy kotona. Hanna Ervasti, 288 Albert St., Fort City, Ont. puhelin 4993.

TIMMINS, ONT.

LUONTAINEN SAIRAANHOITAJA ja hieroja Taimi Valo, 66—5th Avenue (Rintasen yläkerrassa). Tilaa sisäpotilaille. Box 1127, Timmins, Ont. (To

Dr. S. J. Miller

HAMMASLÄÄKÄRI
Spesialisti

tekohampaiden ja kruunujen laitossa sekä siltatyö alalla.

Acme apteekin yläkerrassa
Cedar ja Durham kat. kulmassa
P. O. Box 536 —— Puhelin 52
SUDBURY, ONT. (K)

Halutaan tietää

Täten tiedustellaan, että missä ovat MATTI ja JASKA UITONMÄKI Kauhajoelta, Luoman kylästä. Heidän vanhemmat ovat kuolleet ja suurten perintö-asioiden vuoksi halutaan heidän ilmoittautumaan Suomeen tai allekirjoittaneelle. Heitä tuntevien pyydetään tästä heille ilmoittamaan, jos eivät itse huomaa.
(192) Emil Mäensivu.
Kirkland Lake, Ont., Can. Box 522

Haluaisin tietää missä nykyään oleskelee Aini Syynimaa, Alahärmästä, Vaasan läänistä. Heitäppä poikaa kirjeellä. (194
A. Salo,
% Cheney Mine, Thessalon, Ont.

Suomalainen Koti

Suosittelee
RUOKAA JA HUONEITA

Huom.! Minuutin matka C. N. R. asemalta. (MT

390 Colborne Street
Tel. Main 0008
MONTREAL, QUEBEC

KESKI-ONTARION UUTISIA

Sudbury

Soon, Bruce Minen ja Espanola Stationin tovereille

Canadan kommunistisen nuorisoliiton piirijärjestäjä toveri Pohjansalo tulee olemaan yllämainituilla paikkakunnilla seuraavina päivinä:

Bruce Minella t.k. 7 ja 8 p.
Sault Ste. Mariessa t.k. 9 ja 10 p.
Espanola Stationilla t.k. 11 p.

Toivomme että kaikki tekisivät parhaansa nuorisojärjestäjän työn avustamiseksi runsaalla osanotolla kokouksiin, joista on paikallisesti ilmotettu. Etenkin nuoriso olisi saatava näihin tilaisuuksiin.

SEKAKUORON KOKOUS

on tänä iltana (torstaina) klo 8 illalla. Keskustellaan harjoitusajasta y.m. tärkeistä asioista.

Kaikki joilla vähänkin on lauluharrastusta, tulkaa mukaan.

Tov. Hj. Hamari.

TANSSIT

tänä iltana Liberty-haalilla alkaen klo 9. Karvinen ja kumpp. soittaa. Liukas lattia. Liput 25 senttiä.

KOMMUNISTIPUOLUEEN KAUPUNKIJÄRJESTÖN KESKUSKOMITEAN

kokouksessa eilen illalla vapautettiin toveri E. Vilen ammatillisen järjestäjän tehtävästä ja tilalle valittiin toveri Hannes Sula.

Toveri Martti Pohjansalo vapautettiin sanomalehti- ja kirjallisuusjärjestäjän tehtävästä, jonka tehtävän täyttämisen suunnitteleminen jätettiin toimeenpanevalle komitealle.

Puoluejärjestön yleinen kokous pidetään sunnuntaina 23 päivä tätä kuuta myöhemmin ilmotettavana aikana.

Hyväksyttiin 2 uutta jäsentä puolueeseen.

POLIISILAITOKSEN TULOT NOUSEVAT

Kuluneella elokuulla, jolloin uusi poliisipäällikkö Louden oli ensimäistä kuukautta virassaan, olivat täkäläisen poliisilaitoksen kokonaistulot 2,967 dollaria, joka on 2,408 dollaria korkeampi kuin vastaavan ajan tulot viime vuonna. Elokuun aikana käsitteli poliisioikeus 215 juttua, joka on ennätys yleensä elokuulla.

LUNDIN KUOLEMANSYY SALAPERÄISYYDEN VARJOSSA

Kuolemansyiden tutkija J. S. McKessock siirsi pari viikkoa sitten kuolleen Arthur Lundin jutun käsittelyn siksi kunnes poliisi on asiaa lähemmin tutkinut.

Kuten aikaisemmin olemme kertoneet löydettiin Lund elokuun 19 päivänä kurkku poikki leikattuna. Aikaisemmin otaksuttiin hänen aikoneen itsemurhaa, vaan ovat poliisit sittemmin alkaneet epäilemään että kysymyksessä on murha. Vainajan veli Charles Lund sanoi veljensä tulleen Whitefishistä elokuun 18 p. iltana, ja menneen johonkin salakapakkaan.

KOULURAKENNUKSIEN LAAJENTAMINEN

Sudburyn korkean ja teknillisen koulun lautakunta on nimittänyt komitean tutkimaan näiden koulujen laajentamisen välttämättömyyttä lähiaikoina. Vaikkakaan ei tällä lukukaudella ole odotettavissa huomattavampaa nousua oppilasmäärässä, niin on todennäköistä että lähitulevaisuudessa tulee oppilaiden lukumäärä nousemaan.

Näytelmäseuran johtajan toimi

julistetaan toimeensapystyvien ja puolueeseen kuuluvien henkilöiden haettavaksi Timminsin s. osaston näyttämölle. Etusia henkilölle, joka kykenee johtamaan soittokuntaa ja laulukuoroa. Hakemukset palkkavaatimuksineen ja todistuksineen on lähetettävä viimeistään tämän syyskuun 30 päivään mennessä osoitteella: J. Sillanpää, Box 1566, Timmins, Ont.

Toimen vastaanottamisajasta voidaan sopia osaston johtokunnan kanssa kuin myöskin haalin vahtimestarin toimen täyttämisestä, jotka kumpikin on mainittava hakemuksen yhteydessä.

Timmins, 3 pnä syysk. 1928.

Suomalaisen osaston johtokunta.

Myytävänä

Lotteja $200.00—$5,500 asti.
Taloja $700.00—$20,000 asti.
Rakennuksia $11,000—$100,000 asti.
Apartment taloja, kauppoja, liikkeitä y.m.
Kysykää

W. Linklaer,
126 Elm St., E.,
Sudbury, Ont. Puhelin 461.

J. JARVIS,

ASIOIMISTO
Huone 108, Huron Chambers
Puhelin 2189. — P. O. Box 1181
SUDBURY, ONT.
Lakiasioita, asiakirjoja, kansalaispapereita, siirtolaislupia, y. m.
Kiinteimistölainoja
Vaadittaissa tavattavana iltasin.

MYYTÄVÄNÄ

Farmi 4½ eekkeriä, kolme mailia Port Arthurista Dawson tien varrella. Hyvät rakennukset, kesän sato, kaksisataa kanaa y.m. (194

A. K.,
316 Bay St., Port Arthur, Ont.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

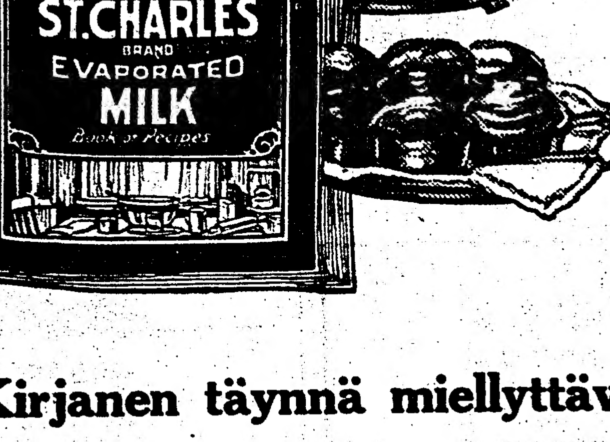

Kirjanen täynnä miellyttäviä keitto-ohjeita — vapaasti

Mahdollisesti jo käytätte St. Charles maitoa kaikessa missä ohjeet kysyvät maitoa. Joka tapauksessa haluamme teidän saavan tämän vapaan kirjasen, joka tulee olemaan hyvänä apuna. Lähettäkää kuponki tänään.

THE BORDEN CO. LIMITED, MONTREAL
Please send me, free, St. Charles Book with 85 tested recipes.
NAME.....................................
ADDRESS.....................................
658 ....

Borden's
ST. CHARLES MILK
(Unsweetened)

Vancouverilaiset ja ympäristöläiset huom.!

Vancouverin Osaston Näyttämö

NÄYTTELEE
Clinton haalilla
Sunnuntaina syyskuun 16 pnä, kello 8 ip.
kauniin laulunäytelmän

"Ulkosaarelaiset"

Kirj. LARI KYÖSTI. Laulut säv. E. KAUPPI.

Kappale kuvaa reipasta saaristolaiselämää jälkeen Kriminsodan. On katsomisen arvoinen kauniinee lauluineen ja tanssineen.

Sisäänpääsy 50 senttiä, lapsilta 15 senttiä.

Timminsin Suom. Ukr. Osuuskaupan suom. kuluttajapiirin neuvottelukokous

pidetään Timminsin suom. haalilla t.k. 9 pnä, alkaen kello 7 ip.

ja

South Porcupinen suom. kuluttajapiirin neuvottelukokous

pidetään South Porcupinen suom. haalilla syysk. 9 pnä, alkaen klo 2 j.p.p.

sekä

Kansainvälinen virallinen puolivuosikokous

Timminsin suom. haalilla syysk. 16 pnä, alkaen klo 10 aamupäivällä

Huom.! Jokaista osuuskaupan asiakasta velvoitetaan ottamaan osaa yllämainittuihin kokouksiin.

Timmins, Ont., 3 pnä syysk. 1928.

STUDEBAKER

30,000 MILES
in
26,326 MINUTES
(total elapsed time)

ATLANTIC CITYN KILPARADALLA

Heinäk. 21 p. ja elok. 9 p. välillä, neljä tavallisesti tehtaasta valmistettua

STUDEBAKER PRESIDENT

kahdeksaista uudelleen totesivat Studebaker autojen paremmuuden automaailmassa.

American Automobile Association virkailijain tarkan valvonnan alaisena kaksi President Eight Roadster autoa kulkivat 30,000 mailia vähemmässä ajassa kuin 27,000 minuuttia — 19 päivää ja 18 yötä ajettiin hiukan paremmin kuin 68 mailia tunnissa. Kaksi President sedan autoa ajoivat keskimäärin 63.99 ja 64.15 mailia tunnissa saman pituisen matkan. Kaikki neljä autoa olivat tavallista varastoa, valittu umpimähkään Studebakerin autovarastosta, A. A. A. virkailijoiden puolesta.

Ennen tätä suurta saavutusta, Studebaker autolla oli enemmän nopeutta ja kestävyyttä kuin kaikilla toisilla autoilla yhteensä — Commander auto 25,000 mailia vähemmässä ajassa kuin 23,000 minuuttia; Dictator autolla 5000 mailia vähemmässä ajassa kuin 4800 minuuttia. Erskine kuutonen, hinta $1095, f.o.b. Walkerville, 1000 mailia ajassa 984 minuuttia.

Minkä tahansa Studebaker auton ostatte tulette vakuutetuksi sen voittamattomuudesta.

Tulkaa katsomaan ja ajakaa Studebaker autoa tänään.

STUDEBAKERIN NELJÄ UUTTA LAJIA

Erskine	$1095—$1325 asti
Dictator	1550— 1755 asti
Commander	1960— 2135 asti
President Eight	2225— 3280 asti

PERCY MORRISON

SUDBURY VÄLITTÄJÄ ONTARIO
J. V. Venhola, myyjä.

MATKAILIJAKOTI

Siistejä huoneita saatavana.
EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa
Telefooni 582

MYYTÄVÄNÄ

160 eekkerin farmi, 40 eekkeriä puhdistettua kylvön alaisena. 30 eekkeriä heinää. Maa puhdas kivistä ja kannoista, joitain rakennuksia. Loppu maasta helppo puhdistaa. 23 mailia Fort Williamista. Hyvä automobiilitie. Koulu lähellä. Suomalaisia ja canadalaisia naapureita. Halutessanne ehtoja kirjoittakaa
J. E. Cook, Fort William, Ont.

Halutaan

Hyviä koivuhalkoja halutaan ostaa Creighton Minen suom. poikatalolle. (193

Box 91,
Creighton Mine, Ont.

Uusi suomalainen
sauna ja uima allas
Auki joka päivä kello 1 päivällä 12 yöllä.
NESTOR PUSKA
142 Durham kadulla, Sudbury, Ont.
Puhelin 2268

Timmins, Ont., ilmoituksia

TIMMINSIN NEW BAKING COMPANY

— valmistaa —
Kovaaleipää, Korppuja, Vehnäleipää ja kaikenlaisia leivoksia.
Käyttäkää meidän valmistamia tuotteita.
NEW BAKING CO.
2 BIRCH STREET. —— Box 1306. —— TIMMINS, ONTARIO.

JUOKAA

Lemon and Orange Smash, Goldfield Pale Dry Ginger Ale, y.m. hyviksi tunnettuja pehmeitä juomia.
Tilaukset toimitetaan nopeaan ja huolella.
ORANGE SMASH BOTTLING WORKS
Box 1749, 61 Birch St. N., Timmins, Ont.—Telef. 646 J.—K. A. Merikallio

TIMMINS TURKISH BATH

on auki 4 kertaa viikossa: keskiviikkona, torstaina ja pe[illegible] 1:stä päivällä 12:sta yöllä. Lauantaina 12 päivällä 2:te[illegible]
75 Rea Street ALEX KOSKELA Puhelin [illegible] (K)

Pukujen tilaus

on edullisin tehdä J. E. Eimekseltä. Lähellä suomalaista haalia.
58-4 Ave. Timmins, Ont.

Timminsin Suomalainen Poikatalo

valmistaa ruokaa aterioittain ja päivittäin. Järjestyneet voivat jäsenyyteen liittyä.
Box 520
59 Balsam St. Timmins, Ont.

S. A. CALDBICK

Lakitoimisto
Commerce pankin rakennuksessa.
TIMMINS, ONT. (K)

Kun olette Timminsissä

tehkää kaikki apteekkitavara ostoksenne
Selected Pharmacy kaupasta
Hyvät lääkkeet, nopea palvelus, tutkinnon suorittaneet henkilöt palveluksessa

The Joyal Pharmacy,

Puhelin 129
45—3rd Ave., Timmins, Ont.

EASTON'S

HAUTAANTOIMITUSLIIKE
Perustettu 1911 — 12½ Pine St.
TIMMINS, ONT.
Nopea ja huolellinen palvelus. — Hintamme ovat erikoisen kohtuulliset
Roy A. Dew, Hoitaja
EASTON'S
Päivä ja yö telefooni 777

NIINIMÄEN Makeis- ja tupakkakauppa

53 4th Ave., Timmins, Ont.
Tervetuloa!

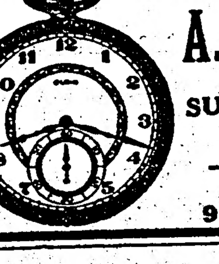

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.

Kettujen pyyntiaika

on pian käsissä, ne henkilöt varsinkin jotka talvella liikuskelevat metsissä, voivat helpolla ansaita sievät tulot, sillä kettujen metsästys on varsinkin tässä maassa hyvin ansiokas ammatti. Jokainen joka lähettää $2 kirjeessä niin lähetän tarkat selostukset ketun pyynnissä. A. Pyykkö, Bracebridge, Ont. (192

Kirkland Lake, Ont., ilmoituksia

Robert Lindforsin SAUNA

Avoinna: KESKIVIIKKONA ja PERJANTAINA, kello 1 päivällä kello 11 illalla. — LAUANTAINA kello 1 päivällä kello 6 sunnuntaiaamuun.
Box 23, KIRKLAND LAKE, ONT.

GOLD RANGE HARDWARE

TELEPHONE 110 KIRKLAND LAKE, ONT.

Pientä rautatavaraa, rakennustarpeita, sähkötarpeita, putkitarpeita, astioita, kyökkitarpeita, kyökkikalustoa, keitto- ja lämmitysuuneja, sänkyjä, sprinkejä ja matrasseja. Radiotarpeita.
Käykää tutustumassa hintoihin ja palvelukseemme.

GOLD RANGE HARDWARE
J. A. QUENVILLE, Omistaja.

THE FINNISH BAKERY

Valmistaa leipää ja leivoksia. Tarjoaa yleisön käytettäväksi. Ulkolähetykset toimitaan täsmällisesti.
THE FINNISH BAKERY,
Box 229 M. Raitanen, omistaja Kirkland Lake, Ont.

Arvo — Palvelus — Laatu

Reamsbottom & Edwards

Kirkland Lake Ontario

Ruokatarpeita, lihaa, rautatavaraa
— sekä —
rakennustarpeita

HUOM.! Varastossamme löytyy erikoistavaroita, jota varsinkin suomalainen väestö käyttää.
Jos haluatte säästää, niin ostakaa käteisellä, ja käyttäkää meidän uudenaikaista (Tr.

"GROCETERIAA"

Jossa parasta tavaraa on saatavissa halvimmalla hinnalla.